

30669 వ త్రిదినము ప్రకటింపబడును

VOL. 2. } డెన్స్ పట్టణము 1915 నంబరు 28 వ తేది మంగళవారము } NO 229
నంబరు. 2. } రాక్షస నామ సంవత్సర మార్గశిర బహుళ సప్తమి 2. } సంచిక 225

గాంధర్వ ప్లాటు హార్మోనియములు

హిందూస్థాని కరాటక కీర్తనల తగినట్లుగా ప్రత్యేకముగా రచయించినవి.
1 నెం. ప్లాటు రూ. 30-0-0
2 నెం. గారంటీ 2 నెం. ప్లాటు రూ. 20-0-0 2 నెం. గారంటీ 2 వై హార్మోనియములు తృప్తికరములు కానియెడల 10 రోజులలోపుగా రిటర్న్ చేయవచ్చును. మార్గదర్శక 17-18 నెం. 18 అనేకయితర హార్మోనియములుగలవు. ఉపాధ్యాయులు లేకనే వ్యయముగా హార్మోనియంవాయించిన నేర్పుకొనుటకు తగిన గ్రంథమునం దిప్పుడు శ్రీమాన్ బల్లారి శృంగారాచార్యుల వారి నాటకపాటల నవీకరణ విశేషముగా ఖర్చుచేయుచున్న విగాన ఆలస్యముచేసి మోసపోతుడు. వెల 2 రూపాయల మాత్రమే. రోజు, సింగర, రాత్రి, డన్, హంబర, బ్రయింపు నైకలు కావలసినవారు మాకు వ్రాయుడు.
మద్రాసు స్టోర్స్ సప్లయింగ్ ఏజెన్సీ, 15 బ్రాడ్వే, మద్రాసు.

కాకినాడకోటిపల్లి మోటారుబండ్లు

14 గురు జనముయొక్క మోటారుబండి ప్రతిరోజున ఉదయము 7-80 కు కాకినాడలో పార్కింగ్ మనిసిపల్ కచ్చేరికి నెరుటనున్న మోటారు ట్రాన్సిట్టు కంపెనీ ఆఫీసులో నుండి బయలుదేరి కోటిపల్లి 9-40 కు చేరును. తిరిగి కోటిపల్లి 10 కు బయలుదేరి 12-30 కు కాకినాడ చేరును. మధ్యాహ్నము, 1-30 కు కాకినాడలో బయలుదేరి 2-50 కు కాకినాడ చేరును, తిరిగి 3-20 కు ఆక్కిడ బయలుదేరి 5-0 కు కాకినాడ చేరును. సోమవారముయొక్క మామూలు మోటారుకార్లు ప్రత్యేకముగా వయ్యవారికి మాత్రమే స్థిరముగానున్నవి. శ్రేష్ఠతప్పిలకోరినవారికి పంపబడును. రంగూను టేకుకలక ఆపగా పలకలు రత్నకట్టలు కమ్మలు వగయిరా పూర్వముకంటే ధరలు తగ్గించి విక్రయించుచున్నాము.
Telegraphic Address :—Motorcar Cocanada.
The English Motor transit Company.
Automobile Engineers
COCANADA.

రోమమారి

డబ్బీ 1-కి అ 0-8-0 వి. పి. 0-12-0
ఈ భస్మమును నీటిలో కట్టిగా కలిపి పట్టించిన రోమములు రెండు నిమిషములలో తెలుదలంటు రాలిపోవును. దీనివలన చర్మము నలువెక్కుదు. మంటయుండదు. రోమములు రాలిపోవును.
జీర్ణరసాయనము:— ఈమాత్రలను సేవించుట వలన అన్నము పచనమగును. జీర్ణకోశము బాగువడి రసప్రాపము క్రమముగ గలుగును. మలబద్ధము మానును. 25 మాత్రల డబ్బీ 1-కి వెల 1-4-0.
అమృతాంజనముడిపో, మదరాసు.

కాటోల్ పాడరు

నల్లులు, చీమలు, ఈగలు, చిమ్మటలు మున్నగు క్రిమిల బుట్టించు పురుగులను నశింపజేయును. టో 1-కి అ. 0-5-0

కాటోలు వత్తులు

దోమలను, ఈగలను నశింపజేయును, పారదోలును. 240 కట్టలుగల పెట్టె 1-కి అ 12
విజయనగరదర్శములకు చీమలు వడకటిండ్లయందు నల్లులను దోచును, పుస్తకపేజీలను చిమటలనుండి కాపాడును. సోలువంజెట్టు:— టి. హార అందుకో, 16/286 చైనాబజారు నోడ్డు, మదరాసు

సుపీరియర్ వీవర్ బ్యాండులు వాచ్.
గొలుసుతో సహా ధర రూ 3-0-0 పోస్టేజీ 0-4-0
వీనికి 5 సంవత్సరముల గ్యారంటీ గలదు.

ఈగడియారును దయముగా మా కంపెనీ వేరు ఎక్సలెన్సీరాతో ముద్రింపబడియుండును. ఇది చూచుట కందమై తలచినచో, దత్తు ట్రాఫ్ అను గ్లాసు జోడునుగలిగి మొరటుపనులకు దగియుండును. 'వె' టైమర్ బాధాగమన గ్యారంటీపీటి ఆటికించియుండును. నీయనుండి మా కై తయారుచేయబడినది, కాన నెలది యొద్దను జేక్కరు. ఒకరోక్కరును తీయదురను తలంపులో తిర్రుగ తెలుపండిగి. చాలకాలము పనిచేయునట్టి, వ్యవధి ధరగల గడియార మీది యొకటియే యుని యున్నదనియు నెతి యును. ఇదిగల కనేక గడియారములు ఖర్చయి యొక్కరా పత్రికల నందియున్నవి. 24 టి 'లెస్సెంచి' చూడుడు. మా వట్టణమున ననేకులు కొని సంపదించినన, వేరుమాలయెందు? సుపీరియర్ వాచ్ కంపెనీ, బొంబాయి నెంబరు 2, మదరాసు.

అందమైన 1916 క్యాలండరు.

ముద్దులొలికెడి మోహనాంగి పౌండర్యము, లావణ్యము, ముగ్ధత్వమురమ్యముగ లిఖించుబడినవి. దీనివలన 31 వ తేది తొలుత నొకసారి నాలుగు రూపాయల విలువగల మామండుల గొనువారలకు క్యాలండరు దురితముగ బంపబడును.

పోస్టు ఖర్చులకై అణాచీటిని పంపవలయును.

ఇతరులకు వి. పి. ఖర్చులతో 0-4-0; 12-కి వి. పి. ఖర్చులతో రూ. 1-12-0.

అమృతాంజనము నొప్పులకు సిద్ధామృతము.

నక్కని డబ్బీతో రూ. 0-8-0; డబ్బీ 1-కి రూ. 5-4-0.

తామర తైలము

డబ్బీ 1-కి 0-4-0.

పండ్ల పొడి

డబ్బీ 1-కి 0-2-0.

మోహినీ తైలము

సీసా 1-కి 0-12-0.

పోస్టు ఖర్చులు ప్రత్యేకము. అనేక చోట్లలో విక్రయించబడును.

అమృతాంజనము డిపో,

109 ఫ్రేరి రోడ్డు, బొంబాయి. 5 తంబులెట్టిపేడి, మద్రాసు.

యోగ్యమగున క్యాలండరులు కొద్దికాలము ముద్రింపబడుచున్నవి. దరఖాస్తులను వెంటనే పంపుకొనిన యాకాభంగము గలుగను.

వనోపధి సారసవరిలా.

ఇది వేదమునందులు సత్పురుషులను మరియు సకల చర్యరంగములను బాగుజేయును. కీర్తనలు, పాతనామములు, పీఠకములు, రక్తవికారములనగలిగిన అన్ని రోగములను దీనివలన నయమగును. ఇదిచర్మమునకు కాంతినికలిగించును. వాడెంతయు తులకు పుష్టినిగలిగించును. సత్పురుషులకు వృద్ధిజేయును. దీనివలన కీర్తనమునకు బలము, ఆరోగ్యముకలుగును.

ఒక సీసామందును వాడిన తోడనే శరీరములో నొకవిధమైన మార్పు గనుపించును. రెండు సీసాలు వాడిన తోడనే శరీరము బాగుపడును. సీసా వెల రూ 1-4-0.

కుష్టుకుసుందు:— ఇది చర్మమునుపూర్తిగా బాగుచేసి రోగమును కుదుర్చును. భారతమధువల్లితాగు బతు మందు) నాగల్లితైలము పైపూతకు మందు. ఈరెండుకసి నెలరోజులకు సరిపోవుమందు 5-0-0.

ప్రాప్తి:— పి. డి. సావంత్, గజక, ఘననవాడి, నం. 2, బొంబాయి.
Proprietor P. D. SAVANT Fanaswadi, No. 144 No. 2, Bombay

అభ్యుదయ మహమ్మదీయ విద్యా మహాసభ.

పూనాలో సమావేశమగుట.

అధ్యక్షుని ప్రసంగము

(స్వకీయ విలేజును విడదీయండి)

అధ్యక్షుని ప్రసంగము.

అధ్యక్షులగు మానసియులు న్యాయమూర్తి అబ్దుల్ రహిమాన్ గారిని యువనాస్పదము.

ఏదేమయినను మహమ్మదీయులు సులభముగ గడంగరు. ప్రస్తుతము భావప్రకటనమునకు సుచిత్ర మని నిర్ణయింపబడిన విధానమున తమ భావములను ధారాళముగ వెల్లడించు ప్రజ్ఞ వారికిలేదు. ఆ కారణమున అత్యవసరమునైనట్టియు వారి సంఘము నత్యధికముగ కలంచుచున్నట్టియు విషయములందు గూడ వారు పేషీంచుచున్నట్టియు తలంచుటకు వారవకాశముగూడ కలిగించుచున్నారు. నాగరకతకును న్యాయమునకును తప్పక విజయము కలుగుననియును ఇంతవరకును పాశ్చాత్య దేశములవారనుసరించుచున్న జీవితాదర్శమునుగూర్చి మరల నాలోచించునట్టి సంగ్రామము వారిని హెచ్చరింపగల దనియును మనమందరమును తలంచుచున్నాము. అట్లు జరుగనిచో నింతకన్నను ఘోరములగు యుద్ధములు మరల జరుగుట కవకాశము కలుగగలదు. ఇంతవరకును జరిగిన యుద్ధములకు వ్యర్థులగురాకయే ముఖ్యకారణము. ఇప్పటి యుద్ధమునకు వివిధ దేశములవారి ఈర్ష్యానాయలు కారణమైనవి. సూర్యమండల ప్రజాభిలాషమనిగాని జాతీయతాభివృద్ధి యనిగాని అధికారసమత్వసంరక్షణాపరత్వమనిగాని మియిచ్చుచున్నట్లు మి రికారణమును నిర్వచించుదు. జాతీయతాపదమున కపార్థమును కల్పించుకొని మానవసంఘాభిమానమును పూర్తిగా నశింపజేయుచున్నారు. మానవజాతి ఇదివరకు మహత్కార్యములను చేసియున్నదిగాని ఇక ముందు మహత్కరములగు కార్యములను చేయనున్నదను దృఢాభిప్రాయముగలవారిలో నేనొక్కడను. ఇప్పుడు తటస్థించిన మహాసంగ్రామమునుండి మానవ సంఘము దాటి నిలువగలుగును. ఈ మహాసంగ్రామము నూతనశక్తి ప్రారంభ సూచకమగును. మానవసంఘమునం దొకతెగనుండి వేరొక తెగను ఒక ప్రాంతవాసుల నుండి మరొక ప్రాంతవాసులను ప్రాకృత్యముచేతవాసులను శ్రేష్ఠకాలవర్ణులను పీతకాలవర్ణులను వేరుచేయు ఛేదములు నశింపగలవు.

ఈసంఘ మెటులేర్పడినదో మిరందరు నెరుంగదురు. హిందూదేశమునందలి మహమ్మదీయులలో నవీనవిద్యావిధానము వ్యాపింపగూడదని కొందరు కారణరహితముగ నభ్యంతరము కలిగించుటచే నట్టి యభ్యంతరమును నివారించుటచే నర్ సుయ్యదు అమామదుఖానుగా రిసంఘమును మొదట నేర్పరిచిరి. చాలమంది మేధావులగు విద్యానిపు లాయనకు వాసటయై నిలిచి తమ వాంఛితమును చక్కగా కొనసాగింపగలిగిరి. సంఘచరిత్రమున నాప్రకరణము నేటికిముగిసినది. అట్లాప్రకరణము ఫలప్రదముగ ముగియుటకు మనము కృతజ్ఞులముగా నుండువలెను.

విద్యావిషయకములగు ప్రధానపన్న లొక్క మహమ్మదీయులకేగాక హిందువులు మున్నగునన్ని సంఘములవారికిని సమానముగ వర్తింపవలెగానే యున్నది. మహమ్మదీయులకు ప్రత్యేకముగ వర్తింపవలెగాడ కొన్నిగలవు. మనసంఘమునకు సంబంధించిన వానిని మాత్రమే మన మిప్పుడు చర్చించవలెనుటకున్న కొన్నిసార్లు వాటూ వేరొకటిలేదు. మనమన్ని విషయములనుగూడ ధైర్యముగా చర్చించవలెను. ప్రతిసంగతినుకడ ఆన్నిస్థితులలోను విద్య ముఖ్యతము. గాని నవలంబించిన వ్యక్తులగు విధానము లన్నియు నవలంబించవలెను. ఇన్నిదేశములలోను ప్రజలు తమ విద్వత్ విద్యావిషయకములగు నేర్పాటులను చక్కగా కొనసాగించుటకు తగిన యోగకాళములను మెరుగగా కలిగియున్నారు. కొన్ని విషయములలో నట్టియొకటి దొరికెనువారికిన్ని నెక్కువ సదుపాయములు గలవు. దొరతనమువారికే ఎక్కువ సౌకర్యములు గల హిందూదేశమునచోలు జీవములలో వాభారమును దొరతనమునాచే హెచ్చుగా భరింపవలసియున్నాడు.

ఇంతవరకును తమవిద్వత్ విద్య నేర్పించుటకు ముఖ్యముగ బాధ్యులుగాని తల్లిదండ్రులు విద్యావిహీనులగుటయు నిరుపేదలగుటయు తటస్థించినచో వారాధర్మమును నిర్వర్తింపజాలరు. గత జనాభాసభల్లో 100-కి 5 మంది మాత్రమే ఈ

దేశమున చదువు నేర్చినవారు; గలరు. చదువనేర్చినవారిలో నైన విద్యాధికులుగాని వారి విధానమును గుర్తింపజాలరు. అట్టి విద్యాధికులసంఖ్య మిక్కిలి తక్కువగానున్నది. స్థితిగతులు చూడమన్న 100-కి 75 మంది కూటికిని గుడ్డకును చాలియు చాలనిస్థితియుం యున్నాడు. ఇట్టిస్థితిలో ఈదేశములో ప్రజలే విద్యావిధానముల నేర్పరచవలెననుట యసంభవమని మీరు గ్రహింపగలుగుదురు.

ఉన్నతవాఙ్మయాభివృద్ధికరమగు విద్య భారీకశాస్త్రములు మున్నగు వానిని నేర్పుటలో కొంతయభివృద్ధి గోచరించుచున్నదిగాని తక్కిన విషయములలో నంతయు నసంతృప్తికరముగనే యున్నది. సామాన్యప్రజలకును స్త్రీలకును విద్యను వ్యాపింపజేయుట సంతృప్తికరముగలేదు. వాణిజ్యపరిశ్రామిక పారిభాషిక విద్యావ్యాపనము ఇంతవరకును స్పృశింపబడనైన లేదనియే చెప్పవలెను.

నిర్బంధోచితవిద్యాకాననమును వెనుక కీర్తిశేషులగు గోఖలేగారు సామాజ్యకాననసభలో నుపపాదించిరి. కాని దానివలన నెట్టి ప్రయోజనమును కలుగలేదు. అప్పు డేవిషయముయొక్క యావశ్యకతను ప్రజలు తెన్నగా గమనింపకుండుటచే వారు పట్టుదలతో పనిచేసియుండలేదు. కాని యిటీవల ప్రజల కీవిషయమునం దాధార మత్యధికముగ హెచ్చినది. నేడెల్లవారును నిర్బంధోచితవిద్య యవసరమును ఘంటావధముగ ఘోషించుచున్నారు. కాని యట్టికాననము నొక్కసారిగా నీదేశమునకంతటికిని ఏకకాలమున వర్తింపజేయుట యసాధ్యమని యుభయజ్ఞులమగు మన మెరుగుదుము కాని తీర్మానమునంగీకరించి కొన్ని కొన్ని స్థానములలో నైన వ్యాపకమునం దుంచుట కిప్పుడభ్యంతర మేమియును లేదనుట నిశ్చయము. ప్రారంభవిద్యను నిర్బంధోచిత మొనర్చుటకు పెద్దపెద్ద నగరములలోని పురపాలక సంఘము లొకవిధమగు విద్యాసుంకమును విధించుట తుత్తరువు లాసంగుటతో దీనిని ప్రారంభింపదగినది.

సంఘములో గొప్పస్థితిలో నున్న వారేగాక పేదరికముననున్న వారుగూడ తమ విద్వత్లకు కొంతవరకైన విద్య నేర్పింపవలెనను నాప్రతిపత్తి నున్నారనుట నిశ్చయము. చాలమంది నిర్బంధ మవసరములేకుండనే తమవిద్వత్లను పాఠశాలలకు పంపెదరుగాని కేవలము విద్యాభ్యాసులగు తల్లిదండ్రులుగూడ విద్యావశ్యకతను గ్రహించుట కట్టి యధికారముమాత్ర ముండుట యవసరము. ప్రస్తుతము చాలినన్ని పాఠశాలల నేర్పరచినచో ఈనిర్బంధ మవసరమా అవసరమాయని మన మావల చర్చించుకొనుట కనుకూలము కలుగగలదు. విద్యాభ్యాసోచితవయస్సులగు విద్వత్లలో 100కి 17 గురు మాత్రమే పాఠశాలలలో చదువుచున్నారని లెక్కలవలన తేలినది. వీనిలో మహమ్మదీయులు 100కి 17 గురున్నారు. కాన నీవిషయమున మహమ్మదీయులకన్న తక్కిన సంఘములవారభివృద్ధిలో లేరు. అందరి స్థితియు సంతృప్తికరముగనే యున్నది.

మహమ్మదీయులకు ముఖ్యముగా నిబ్బందికలిగించినది భాషావిషయముగా నున్నది. మహమ్మదీయులకు ఉరుదు భాషయే ప్రధానభాష. మతసిరివిషయము లాభాషలోనే బోధింపవలసి యున్నదిగాని ప్రారంభపాఠశాలలలో విద్య నాభాషలోనే నేర్పరచెనని దేశములోనిమహమ్మదీయులలో విస్తారసంఖ్య గలవారు కొరుచున్నారు. కాని ఈదేశములోని మహమ్మదీయు లందరును ఉరుదు భాషనే వాడుచున్నారనుటకు వీలులేదు. చాలభాగములలో మహమ్మదీయు లవ్యభాషలనుగూడ వాడుచున్నారు. కాన నీవిషయమున నొక్కసామాన్య మాత్రమును నేర్పరచ వీలులేదు. ఆయాజిల్లాలవారి యిష్టము ననుసరింప వలెను. కాన ఉరుదుభాషయేకావలెనని కొరువారికి ఆభాషలోనే విద్య నేర్పుటకును అన్ని మహమ్మదీయ పాఠశాలలలో మతధర్మములను బోధించుటకును ఏర్పాటు చేయ బడవలయును.

మరియు నుపయక్తమగు పరిశ్రమమును గూడ నేర్పుట ముఖ్యమగువిషయములలో నొక్కటియై యున్నది. అట్లు జరిగినగాని బీదకుటుంబములలోని విద్వత్లు దీర్ఘకాలము పాఠశాలలలో చదివి ఉచితవిషయములను నేర్చుకొనుట కవకా

శములేదు. మరియు విద్వత్లు పాఠశాలలలో నేర్చుకొనినవిషయములు వారికి పిమ్మట నుపయోగపడవలెగానూడ నుండుట యత్యవసరము. అట్లుండవలెనుటచే నిప్పుడు చదువుకొనినవారలలోగూడ చాలమంది అక్షరములను గూడ మరచిపోవుచున్నారు. కానపాఠశాల మానినపిమ్మటగూడవారును చదువుకొనుటకు వీలు కలిగింపవలసియున్నది. మరియు విద్య యుపయక్తమగు ప్రతి గ్రామమునను పతనమందిరముల నేర్పరచి పుస్తకములను వార్తాపత్రికలను సమకూర్చుట యత్యవసరము. మరియు పాఠశాలలలో విద్యాభ్యాస మొనరించి నవారిలోనే కొందరిని మతభోధకులనుగా నియమించుటవలన జాలప్రయోజన ముండగలదు.

మాధ్యమికపాఠశాలలవంకదిరిగిన మహమ్మదీయబాలరసంఖ్య చాలతక్కువగా కనబడుచున్నది. ఇదియే గొప్పయనర్థకము గాని దీనికికారణమును మనము వెంటనే కనుగొనుట పొసగదు. నిజమగువిద్య మాధ్యమికపాఠశాలలలోనే ప్రారంభించి ఉన్నతపాఠశాలలో విస్తరించివిద్యాధిని కళాశాలాప్రవేశమున కర్హునిగాచేయని అట్టిపాఠశాలలే చాలతక్కువ గా నున్నవను మొర హెచ్చుగా వినబడుచున్నది. దొరతనమువారిట్టిపాఠశాలలను ఏర్పరచుటయేలేదు.మునిసిపాలిటీలను జిల్లాబోర్డులును ప్రజలును మాత్రమే వీనినేర్పరచి యున్నారు. వీనిలో 228 పాఠశాలలు మునిసిపాలిటీలవలనను 992 పాఠశాలలు లోకలు బోర్డుల వలనను 1014 పాఠశాలలు ప్రజాసంఘముల వలనను ఏర్పరింపబడి యున్నవి. వీనిలో మహమ్మదీయులకొరకేర్పరింపబడినవి మిక్కిలి తక్కువగా నున్నవి. ఈపాఠశాలలసంఖ్యను జాల హెచ్చించుట యవసరము గాని ఈపనిని ప్రజలే చేయవలెనని సాధ్యముగాదు. కాన మునిసిపాలిటీలు జిల్లాబోర్డులును దొరతనమువారును నేర్పరచుటయవసరము. కొన్ని కొన్ని జిల్లాలలో మహమ్మదీయులకు ప్రత్యేకముగ నిట్టి పాఠశాలల నేర్పరచ వలసిన యావశ్యకతగూడ గలదు. సాధారణముగ మునిసిపాలిటీలు బోర్డులును నేర్పరచిన పాఠశాలలలో స్థలముచాలదనిగాని జీతమిచ్చుకొనలేదనిగాని ఏవాలనిగూడ వెదలనడువకుండ చూచుట మనపని. చాలమాధ్యమిక పాఠశాలలలో ననేకరాజధానులలో పారసి ఉరుదుభాషలను నేర్పునుపాధ్యాయులు లేకుండుటచే మహమ్మదీయబాలు రట్టిపాఠశాలలలోప్రవేశింపనవకాశములేదు. కొన్ని పాఠశాలలలో మహమ్మదీయ బాలరకు కొందరికి ప్రత్యేకముగ స్థలమేర్పరచుట గూడ యత్యవసరము. ప్రతిజిల్లాలోను మహమ్మదీయ పరిష్కాధికారులను నియమించుటయు విద్యాభ్యాస దైర్యులను సహాయునిగా నొక యువోగినినియమించుటయుగూడ నావశ్యకము. అతడు మహమ్మదీయ విద్యావిషయమున వాకబుజున దైర్యులగు సలహానిచ్చుచుండవలెను. ఇట్లుచేయుట ప్రత్యేక సౌకర్య పేక్షయని తీవ్రవాదము చేయువారు కొందరుండురు. కాన మనకుట్టిప్రత్యేకసౌకర్యమును కొడటలేదు. దేశమందలి ప్రజలలో నేసంఘమువారి కేనను విద్యావ్యాప్తికి సౌకర్యమేర్పరచుట ప్రత్యేకముగ్రహణముగ కలంబుడు నేని యట్టియనుగ్రహము దేశముల కందరికిని లాభకరము గాన నటుల వెనుకబడియున్న సంఘములలో విద్యావ్యాప్తికియే చేయబడు సాధనములు పాక్షికమూనములని యాందోళన మొనర్చుటకన్న నీచక్కత్య మింకొకటి లేదని నీ నాతంపు.

దేశభాషలు విద్యగరవుట తుత్తమసాధనములని యామోదింపబడువరకును విద్యావ్యాపన సుధికముగజరుగనేరదు. మహమ్మదీయులకు దేశభాషయగు ఉరుదుభాష ఇటీవల చాలవిస్తరించినది. కాని కొందరు దానియం దసభ్యాసాపదములను సం దర్భాభివ్యమును చూడకుండ నేర్చుచున్నారు. ఈ 9 సంవత్సరములలోను పట్టుకులను బడిన మహమ్మదీయుల సంఖ్య 100 కి 30 వరకుల వరకు హెచ్చినది. కాని ఆ సంఖ్య హెచ్చుటకు వీలులేదు. బోధనాభ్యాసమును బడిన యుపాధ్యాయులు దొరకుట లేదను మాట తరుదుగ మనకు చెపుటకుచున్నది. నైద్యకళాశాలలో 10-12 గురికన్న మహమ్మదీయులు లేరు. ఇంజనీరింగు కళాశాలలలో 5-6 గురికన్న లేరు. డేరాదూన్ లోని ఆటవిక పాఠశాలలలోను పూనాసంబర విలుపూరు, కోయంబుత్తూరు, నాగపూరు పూనా నట్టిజమాలలోని రవీంద్ర సాయక పాఠశాలలలోను భూగర్భ విషయక పాఠశాలలలోను తమిళ కళాపాఠశాలలలోను మహమ్మదీయ విద్యార్థులు లేనేలేరు. ఈపాఠశాలలలో నాయాశాస్త్రముల నభ్యసించుటకు విశ్వవిద్యాలయములలో పట్టుకులను బడిన భారతీయులేగాని తక్కినవారరులుగారిని నియమమేర్పరచబడి యున్నది. బోధనాభ్యాసన పాఠశాలలను మహమ్మదీయుల కేర్పరచి అం దభ్యసించగోడవారికి నరిపడు సంత విద్యాభ్యాస సౌకర్యము యత్యవసరమి.

దేశములో నున్నదిదగ్గర ప్రాంతము మొదలగు
దొరతనమునాడు నిర్ధారణచేసికొనిన విధానమునున్నది. ఇది
యట్టిదని దీర్ఘగ్రహణ దర్పణ జరిగినపుడు శ్రీరాజ్యచక్ర
వర్తిగారు కనిపించి, శ్రీరాజ్యప్రతినిధిగా రింత ప్రజారంజకలగు
టకు వారు విద్యానిమయకాభివృద్ధినికూర్చి వచించిన విషయ
ములే ముఖ్యకారణములు. కాని ఈ దేశమున చక్ర
వర్తియును రాజ్యాంగసభవారును రాజప్రతినిధియును రాజ్య
పాలకులను ఏవిషయమునకాని మునిషాన మిడిమిని మునుపు
టకును ప్రభుత్వోద్దేశ్యములట్టి నిర్ధారణచేయబడిన వానిని ఆచ
రణమునకు జెప్పటకును సంబంధములేదు. ఈ దేశమునకు ప్రభు
త్వోద్దేశ్యములగునట్లు కృత్యల విత్తవృత్తులలోని భేదములను
నను అధికారులు తమయగ మాయముకొనటలను ప్రజలభవ
ము విస్తారముగ వ్యయపరిచి ప్రజోపయోగములని నిర్ధారణ
చేయబడిన విధానములగుట బహుశాయమునాటికి గాని ఆ
చరణమునకు రాకుండవలయు యుపయోగమును చాలవరకు
గోపింపుచున్నది. దావాచేసివారి కనుకూలముగ తీర్పు
చెప్పిపెట్టుటనే దానికయల జరుపుటలోనే కష్టమంతయును
గలదని న్యాయవాదులు మామూలుగ నుడువుచున్నారు. అటు
లే ప్రజాసౌకర్యమును విధాన మామోదింప బడినవిట్లుటనే
హిందూదేశములకు దాని నమలు జరిపించుటలోనే కష్టమంత
యునుగలదు.

దేశాన్ని బంకిపురము నాగపురములలో నూతన విశ్వవి
ద్యాలయముల నేర్పరచుటకు నూచనలు ప్రకటించబడినవి.
వానిని ఏమైనది? ఈ దేశమున నింక నెన్నియో విశ్వవిద్యాల
యముల నేర్పరచబడవలెనని శ్రీరాజ్యచక్ర వర్తిగారు చెప్పిన
విషయము కేవలము నిర్మూలము. వెట్ల విశ్వవిద్యాలయ
ములను కళాశాలలను పాఠశాలలను అత్యవసరముగ కావ
లసియున్నవి. అట్లు కళాశాలలను పాఠశాలలను విస్తారము
గ నేర్పరచబడవలెనని ప్రోత్సాహనేర్పరచబడవలెనని విశ్వవి
ద్యాలయముల కొంత ప్రయోజనమును కోరిపోవుచున్నది.
విద్యార్థులకు నివాసభోజనభోధన సౌకర్యములగు విశ్వవి
ద్యాలయములగుట నవసరమే. ప్రస్తుతమున్న విశ్వవిద్యాల
యముల దేశమునకు చాల మేలుచేసిననుటలో సందియనులేదు.
ఇవి ఇటులే వర్ధిల్లి దేశమునకు మహాపకార మొనర్పగలవు.
కరీషీం చుట మాత్రమే గాక బోధించుట
గుటనాడ ని విశ్వవిద్యాలయము లవలంబించవలసియును మరల
లాభకరము. ఒక ప్రతిష్ఠాపనమును మరియొక ప్రతిష్ఠాపనముతో
పోల్చి ప్రస్తావన దానియందు పోషకమును చూపుట మానవ
సహజము. ఇది మనకుగల ప్రోత్సాహకాంక్షను సూచకము
గాని అట్లు చేయుటలో నిరసనను వాని గుణములను కేవ
లము విస్మరించు దోషమునకు మనము వోటియుట సంభవించు
చుండును. ఇతర అత్రమ విషయములను కోరునుండియు
ప్రస్తుతమున గలవాని లాభమును పూర్తిగా నుపయోగించు
కొనుచుండును. కేవలము నిరసించుట యుపేక్షించుటకన్న
నిదియే నమంజరముని నాతలంపు. రెండవది కాల్పనికము.
అకస్మాత్తు కేంద్రీకృతకళాశాలలను బోలినవి. కలకత్తాబొంబాయి
అలహాబాదు చెన్నపురములలో నున్న వానికన్న కేవ
లములను నివాసభోధన సౌకర్యములతోగూడినవిశ్వవిద్యాల
యములను దొరతనము వారేర్పరచవలెనని ప్రోత్సాహకాంక్షవిద్యాల
యములవలెనని ప్రోత్సాహకాంక్షను పడియున్నది. విశ్వవిద్యాలయ
ములందలి విద్యాయంత్రవిజయల కోర్కె మొచ్చుచున్నది.
కాని కొందరు దానిని సామాన్యముగ నందరికిని సాధ్యపడకుం
డునట్లు ప్రోత్సాహకాంక్షను దూరమొనరించుచున్నాడు
ప్రోత్సాహకాంక్షను కొంతకంతక వ సర ము ను నదియే నాతలంపు.
కాని దాని కలితము మొనరించుట యవసరము కాదు. ప్రోత్స
హకాంక్షనేర్పరచుట పాఠశాలల నామోదింపుటలను పాఠశా
లలలోని విద్యార్థులను కళాశాలలలో చేర్చుకొనుటలను
ఇటీవల నేర్పరచబడుచున్న కళాశాలలను విద్యార్థులను
దీయుటకు కలుగుచున్న నష్టమును మీరంత శ్రద్ధతో గమ
నించలేదు.

సలహా చాలదను నెవరైన విద్యార్థులను కళాశాల
లో చేర్చుకొనుటలేదని అలహాబాదు విశ్వవిద్యాలయమునకు
వైస్ చాన్సలరుగానుండిన డాక్టరునుండరలాలు గారు స్పష్టము
నక్కాజించి, ఇటులే జరుగనిచ్చుచున్నారో నేనుగ్రహించ
లేకున్నాను. కాన నిట్టి ప్రోత్సాహములను గోరవారు
సంస్కృతమైననుగాడ కళాశాలలసంఖ్య మెచ్చువరకును
నట్టియములను నాచరణములోనికి తేగోరగూడదు. గంపెను
పొల్లకన్న గట్టిగంజ యొక్కటియే చాలుననామెత విశ్వ
విద్యాలయములవిద్యుత్తు వర్ధింపదు. ప్రస్తుతము మహమ్మదీయు
లకు ఉన్నతవిద్యయం దధికముగ ప్రోత్సాహ మొసంగవల

సిన విషయమున విదిచాల సవ్యకము కలిగించుచున్నది. హిం
దూదేశమున మహమ్మదీయుల నేర్పరచిన కళాశాలలు మూడు
మాత్రమే గలవు. అలహాబాదు నొకటియు లాహోరులో నొక
టియు బెనారసులో నొకటియుమాత్రమే యున్నవి. మహ
మ్మదీయ విద్యాభివృద్ధికి బొంబాయివాస్తవ్యులగు ఒక వాత
మహమ్మదు యూరపు సాహెబుగారు కలకత్తా రూపాయల
కోసంగి మన కృతజ్ఞతకు పాత్రులైనవారి విన్నవించుచున్నాడు.
ఈసాహెబుతో నివాససౌకర్య సముపేక్షముగ నొక కళాశాల
నేర్పరచవచ్చును. అన్ని రాజధానులకంటె బొంబాయి రాజ
ధాని కట్టి కళాశాల నేర్పరచుటకు సౌకర్యము లధికముగ
గలదు. అచటకున్న ధనికులను తక్కిన మహమ్మదీయ ప్రము
ఖులగుట ప్రామాణికం నీ దేమియును కష్టములేదు. కళా
శాలలలో చదువుట కర్తవ్యమను మహమ్మదీయ బాహుసంఖ్య
చాల తక్కువగ నేయున్నది. వారైన ప్రోత్సాహ లభించుట
లేదు వారిలో కొందరికి మాత్రమే దొరతనమువారి కళాశాల
లలో ప్రవేశము కలుగుచున్నది. ఇతర సంఘములవారిలో
సమముగ కళాశాలలను పాఠశాలలను విస్తారముగ నే
ర్పరచుటకు మనము కైకగలిగి యుండలేదుగాన మహమ్మ
దీయ బాహు కన్న కళాశాలలలోను పాఠశాలలలోను ప్ర
వేశమును కలిగించదగిన ఏర్పాటులను చేయవలెనని మనము
దొరతనమువారికి విన్నవింపవలసియున్నది. ప్రస్తుతమున్న పాఠ
శాలలలో ప్రవేశము దొరకక ఉన్నత విద్యాభ్యాసమును
మానుకొనిన బాహుసంఖ్యను ప్రతిసంవత్సరమును ప్రోత్సా
హములకు యవసరముగ నేను ఇండియా దొరతనమువారికి నూచిం
చుచున్నాడను

విద్యాకాభివృద్ధి సంబంధముగలిగినట్టి పాఠశాలలలో
పట్టుముల బడయువారి సంఖ్యను తగ్గించవలెనని కోరువారు
కొందరిదేశమున నున్నారనుటకు సంబంధములేదు. దొరతనము
వారి యుద్దేశ్యము లు కను కయి వ్యాధి కృత్య
కులను చాలి నంత మందికన్న నెక్కువ మంది
పట్టుములను బడసిన వారుండ గూడదను నదియే వారి
మతము. అటు కానివో ఉద్దేశ్యములసంఖ్య మెచ్చువరకు
లసి వచ్చుననియు అట్లు మొచ్చువరకునో విద్యాభివృద్ధి
ప్రజలలో అందో శ్రమకలుగుననియు బాగులించుచున్నాడు.
విద్యాభివృద్ధివారికి కనిప వడవు లేదేమన చాలతక్కువగ
నుండుటగూడనవ్యమే. దావలన నాందో శ్రమ కలుగుటయు
నజమేగాని ఈబాధను నివారణ మున్నత విద్యాభివృద్ధికోర్కె
మును ఉన్నత వడవుల కన్నకల బడయుగోరవారి సంఖ్యను
తగ్గించుటయును కాబాలము. దొరతనమువారిట్టి యభిప్రాయ
మును కలిగి యుండునది తలచుట పొరబాటు. హిందువులను
మహమ్మదీయులను పట్టుములను కేవలం దోర్తగా చేతచేత
విద్యభ్యాసించుటలేదు. ఉన్నత విద్యవలన ఆస్తికవైత
సాంఘికాభివృద్ధి కలుగవలెనని న్యాయము పాఠ్యాత్మ్యులకన్న భా
రతీయులే అధికముగ కలదు. విద్యను కేవలము విజ్ఞానముకోరే
అభివృద్ధినింపవలెనని కొందరు పాఠ్యాత్మ్యుల మనకల్పన. ఏ
బోధింపవచ్చుచుండుట వారి చాలవలెననియున్నది. ప్రస్తు
తము భారతీయులకు అంతగావని తలంపుచున్నాడు. ప్రస్తు
తమున్న యువగుడు భారతీయులపొండుట కర్తవ్యమనట్టిద్య
దేశముండలేదు. విద్యుదీనగలదినను మనకందకము. మనము
ఈదేశముండలి అన్ని సంఘములవారిలోను విద్యాభివృద్ధి
ప్రోత్సాహకాంక్షను లాభ్యమును విత్తవృద్ధిని అభివృద్ధి
కొనించుటయువలెనని ప్రోత్సాహకాంక్షను ప్రోత్సాహకార
మున కనుగుణ్యముగ వార మొనరింపబాలము. ఇందులకు ఉన్నత
విద్యను మూడు చాల విస్తరింపచేయవలసియున్నది.

పాఠశాలలలోను కళాశాలలలోను విశ్వవిద్యాలయము
లలోను చాలవలెనని విద్యార్థులను నిగ్రహింపుచున్నా
డు మొర యొకటి వివరమునున్నది. ఇట్లు దిగదొ
క్కుట యుక్తముగాదు. కొంత మంది ధీ
శక్తి బాల్యమున విదితముగాక కాలక్రమమున వివరమును.
ఇట్లు దిగదొక్కుటకులన యెట్టికా రెండవో దేశమున మనవ
రింపకుండ చేయవలెనని తలచుచును. నూతనవిద్యముల ప్రకా
రము విద్యార్థుల కాలిక మానసిక స్థితులను మించిన భారము
కల్పింప బడుచున్నది. దీని నురయొక మొర విషయముగా. ఈ
మోషా వావాటికి మొచ్చిపోవు చున్నది. ఈ కారణమున
యొక్తవయస్కులగునరికి చాలమంది దేశోగ్రగ్య విహీనులను
చున్నాడు. దీనిలో చాలమంది ఆకాల మరణముల వార బడు
చున్నాడు. ఇందులకు గోపాల కృష్ణ గోఖలే గారే మనకు
నిదర్శనముగ నున్నాడు. ఆయన ఇంకొక 10 సంవత్సరములైన
దీనిం యుండిన ము దేశమున కెంతటి మేలు కలిగి
యుండును. ఒకసారి ఆయన ప్రబల వ్యాధిపీడితు లే

యండి ఆకాల మరణముల వార బడు చున్న
బహుళ సంఖ్యాత్మకుల పాఠ్యాత్మ్య విద్యాభ్యాసగతులను గు
ర్చించించుచు నాతో మాటలాడిరి. దీనిని గురించి దొరత
నమువారు లెక్కలను తీయించిన బాతీయవివాళకర మగు గ
వర్ధియియున్నదని స్పష్టము. కాగలదు. ఇది ఎరతయు నను
టి నిధానమున పాఠ్యాత్మ్యవిద్య సభ్యునించిన వారి గతియై
యందగా దాకన్న మరల కష్టమును ప్రస్తుత పాఠ్యాత్మ్య
విధానమున విద్యుత్తునించువారికి వేరే నుడవబనిలేదు
ముందగతి తలచుకొన గుండె చెదరుచున్నది. ఇట్లు మొయర
ని బరువును మోపుట నమంజరముగాదు. అపారముగ భా
షను మోయుటకులన లానియంత్రములలో నేది చెదరునో.
మరు చెప్పగలరు? అట్లు చెదరనేని అది మరల గూటబడుట
న్నివత్సరములలో బాధపడవలెనని యుండును. ఇప్పుడ
అలలయిండును దేవావరి శ్రమలయండును అధి
మగు శ్రద్ధసహించుచున్నాడు. ఇది ప్రజలకు సంక్షిప్తీకరముగ
నే యున్నదిగాని గాఢమునదిశ్రమలన కలిగిన అలగ
శ్రీరమశ్రమలన నివారించుకాబాలము. మనవశోమన
శ్రీరమశ్రమగూడ చేసిన మరలచేసినాడ కలుగవచ్చును
అగ్రగ్యకరముగ శ్రీశ్రీశ్రీశ్రీ కలిగిన దేశములో స్వభావల
విద్యాభ్యాస మొనరించిన పాఠ్యాత్మ్యము అధికమెట్లు దేశ
ముగ నీదేశమున అగ్రగ్యముగ కలనముగ శ్రమలపాలై విద్య
సభ్యునించుట ఎంతభారముగ గ్రహించబాలను. ఈ దేశముండ
విద్యార్థులలో వెట్లముండిక కడుపునండలేండిలేదు. ఒడ
నిండ బట్టలేదు. అగ్రగ్యకరముగ గృహములేదు. భావ కేవ
లమగ్రామ. వారు దానినివివరికొనుట. వివరమేలేదు. ఆభావ
వారికాడుకలోలేదు. ఇంతశ్రమగలిగిననుగాడ మొత్తముమీ
పట్టుములను బడసిన భారతీయులు పట్టుములను బడసిన అగ్ర
యులకు తీసిపోవుటలేదు. వివిధవిషయముల పరిచయము అగ్ర
దేశములకు పట్టుపండితులకు మొదలగు సందుననుటకు పరిశీ
తులే కాంక్షము గాని ఆతదధిక కృషిచేయుట కారణము
గాదు.

ఉన్నతవిద్య దేశమున విస్తారముగ వ్యాపించవలెనని
కోరుచున్న వారికి పాఠశాలలలో విద్యాభ్యాస తియ్యకొనవలసి
చీతములు చాల బాధకలించుచున్నవి. అంగదేశము ప్రపంచ
మునం దత్యధికధనవంతమైన దైన నచటగూడ చీతము లిం
చొచ్చుగా ప్రయత్నించుటలేదు. హిందూదేశము మిక్కి
లీదేశకే మగుటకును నిర్లభికముగ చీతములను పుచ్చు
కొనుటకును సమర్థులగు బాహుసంధానో చేదరి
మున ఉన్నత విద్యకు మూలము కావలసివచ్చినది
ఉన్నతవిద్య ధనవంతులకు మాత్రమే ఏర్పరచబడినదను వా
డుగూడ విషయముగా. ఈభావము భారతీయులకు చాల
నూతనము. భారతీయ మునున్న గుప్తాచ్య దేశములలో ఉన్న
విద్యధనములకు మాత్రమే అనునయము మెన్న మున లేదు. సాధ
రణముగా విద్యాభ్యాస ధనములకు కలుగుటయే లేదు. ఈ
విషయమున పాఠ్యాత్మ్యప్రోత్సాహ విద్యాభ్యాసము కేవలము
భిక్షువుగనున్నది. ఈదేశమున పాండిత్య మత్యధిక గౌరవపా
ముగ నున్నది. పాఠ్యాత్మ్యదేశములలో మొన్న మొన్నటికరి
విద్యాత్మ్య నీచముగ చూడబడుచుండెను. బండితులను వారి
పరిజనులవలెనే చూచుచుండెరి. మరలమునట్టియు న్యాయశా
సములబట్టియు ప్రోత్సాహములలో పండితులకు సంఘమున సగ
సానమొసంగబడినది. విస్తారమున పాండిత్యమును గడించి
వారుధనియును నిరుపేదయును కూడగాని మధ్యతరగతివారుగ
నుండిరి. ఆతరగతివారి కట్టిసౌకర్యము కలిగింపవలెనో చాలవలసి
కలుగగలదు. ఈతరగతివారిలో నుండియే ప్రార్థము న్యాయశా
దాయవైకకాఖల అధికారులను రాజనీతిజ్ఞులను చరిత్రకా
లనుకవులను రత్నజ్ఞులను చిత్రకళాప్రవీణులను యాంత్రికుల
నుగూడ నేర్పడిరి. ఈమటులయును కాలక్రమమున వీధినితి
వచ్చినవి. కాననీతగవారిన్నతవిద్య లభించుట కభ్యంతరము
కలుగకుండ చూచుటకునవిధి. విశ్వవిద్యాలయములపరిపాల
సంఘములలో ప్రతినిధులసంఖ్య తక్కువగనుండుట గొప్పతా
పముగనున్నది.

ప్రస్తుత మాంగదేశమున ఎంతవీధిబాండ్లైన నొకొకరును
నముగలవాడైనవోనున్నతవిద్యను బడయుటకు వీలగునట్లు దొ
రతనమువారువిద్యావేతనములొసంగు విధానములను నవరిం
చున్నాడు. ఈదేశముందుగూడ వీధిలకే ముఖ్యముగా విద్యా
సౌకర్యము చూడబడుచుండెడిది. ఇప్పుడ విద్యాభ్యాసము పూ
గా తొలగించి. మరల నట్టిప్రార్థము వీధిబాహులకు కలిగిం
కున్న అనాదిగా పాండిత్యమునకు పేరుకొనిన భరతీయు
మట్టి ప్రోత్సాహిని గోపింపవలసి వచ్చును.

సంయుక్త రాష్ట్రముల తప్పి నెంటు గవర్నరుగారికి
కార్యభార మధికమును మనకందకి తెలియును. కాకీ హైం
దవశిక్షివిద్యాలయ కాననమువారి కధికమును నధికారము
నొనగుచున్నది. ఈ అధికారములన్నియు స్వర్ణరేస కానులయును,
లేదా గవర్నరుగారి క్రిందియున్నవ్యక్తులచేతనైన ఈయోగింప
బడునలయును. నీవికార్యాచరణము తమ తాతే ఉన్నవ్యక్తుల
చేతాత్మమీదనైనను లేక అసంతృప్తికొందిన నీ నెంటునభ్యుధులేక
విశ్వవిద్యాలయసంఘ సభ్యుడు తెలియజేసిన అంకితులవైన న
సాధారణవియోందును. దొరతనమువారు తమ అధికారము

పత్రికా సంపాదకులు మున్నగువారి సేవకావలయు.

పత్రికాకాశము మున్నగు కేవలము సంబంధించు విషయములగూర్చి చట్టించు నిమిత్తము పత్రికా సంపాదకులు, పాఠాధికారులు, ముద్రాకలానికారులు మున్నగువారిందకు సవకేసుకానిచ్చియింటిరి. ఈసభ బొంబాయిలో గురువారముననున సమావేశము కాగలదు.

విద్యా మంత్రము.

అఖిలభారత మహమ్మదీయ విద్యా సమావేశము	2-3-4
జరిగిన మహాజనసభ	5
ప్రధానవిద్యాసము	
మహమ్మదీయ విద్యా సమావేశము	6-7
నా కాంగ్రెసు యాత్ర	8
విలోపా మహాసంగ్రామము	
విశేషతంత్రావర్తన	9
ఇంగ్లీషు తంత్రావర్తన	10-11-12
గ్రామపంచాయతీలు, తేజవర్తన	13
స్థానిక స్వరాజ్యము, ఆధునిక విద్యాభ్యాసము	14
పీఠీయపాఠశాల విశిష్టము	
కొత్తవిద్యుత్ గాలి తేలిక ఆయుధములు.	

ఆంధ్ర ప్రదేశ్

1915 వ సం. డిసెంబరు నెల 28-వ తేది

మంగళవారము

మహమ్మదీయ విద్యా సమావేశము.

నేటిదినము పునః సంగరమున ఇరువది తొమ్మిదవ మహమ్మదీయ విద్యా సమావేశము ప్రారంభమయినది. న్యాయమూర్తి అబ్దుల్ రహిమానుగా రంగ్రాసనాధిపత్యము వహించి. వారి యుపన్యాసమున ముఖ్యభాగములను మరియొక చోట ప్రకటించితిమి. అం దెచ్చటను నిన్వాయము మూర్తిగారు తా మిప్పుడు వహించియుండు ఈ అధికార ధర్మమునకు నేమాత్రమే నన్వాయ మొనర్చినారని యనుటకు కారణము కానరాదు. మొదట తాము హైందవమునకి చేరినవారనియు పిదప మహమ్మదీయులనియు ప్రారంభమునుండి దినరవరకును స్పష్టముగా దోహద చేసినారు. ఈ మాత్రమే కాదు. వారియుపన్యాసము సాంపత్మిక అఖిలభారతవర్ష విద్యా సమావేశము లేదను కొరతను దీర్చినదని చెప్ప సావసించు చున్నారు. ముఖ్యముగా మహమ్మదీయులకు రెండు విధముల హెచ్చరిక నిచ్చినారు. విద్యా విషయమున మూల మాత్రములకు సంబంధించిన సమస్యలన్నియును దేశమున కంటికిని సరిబంధించివి. మహమ్మదీయులకు ప్రత్యేకము చెందునను స్వయం కొన్నికేవల మహమ్మదీయ సమావేశము ఈ రెండు రెండింటిల సమస్యలను విమర్శించి తీర్చవలెను. తమకు చెందినవారికి మాత్రమే విమర్శించుట అని వారిచే బుద్ధివంతముగా నాలోచించుట గాని నిశ్చింతి యుపాధిపత్యము కాక మానదు. ఇదియే మహమ్మదీయులకి న్యాయ మూర్తియొక్క ప్రథమ సందేశము. రెండవ సందేశము భాషకు సంబంధించినది. ఉరుదూ భాష మహమ్మదీయులు తమ జాతీయ భాషగా నాలోచించు చున్నారు. మహమ్మదీయ మతబోధము ఆనాగరిక విజ్ఞానవ్యాపకమును ఆభాషలోనే జరుగవలసి యున్నది. పాఠశిక అరబ్బీ భాషలలో సంబంధము కలదగుటచేత మహమ్మదీయ పరిశ్రమచారిత్రక వాసన ఆ యురుదూభాషకు కలదు. అందువలన ప్రారంభవిద్య ఆభాషలోనే జరుగవలెనని హైందవ మహమ్మదీయు లభిప్రాయ పడుచున్నారు! కాని ఒక్కముఖ్య విషయము

మాత్ర మిప్పుట్టన గమనింపదగి యున్నదట! హైందవ భూమిలో అంతటను మహమ్మదీయులకు ఉరుదూ, జన్మభాష గాదు. అనేకప్రాంతములలో వ్యవహారమునకు గాను దేశ సంతయు మరియొక భాష నుపయోగించుచున్నది. కావున నిష్కర్షగా మహమ్మదీయులకు ఉరుదే యుండవలె నని నియమింపరాదట! ప్రానికముగా నిర్ణయింప వచ్చు సనియు మహమ్మదీయులు కోరుచులేని ఉరుదూ చెప్ప తగినదనియు ఉరుదూ లేనిచోట మహమ్మదీయ మతమును పిల్లలకుజెప్పుట కేర్పాటులుచేయ వలసినదనియు సూచించిరి. కొన్ని పరగణాలలో అధ్యయన పాఠశాలలలో ఉర్దూ, పారసీ ఉపాధ్యాయులే లేరని అబ్దుల్ రహిమాను గారు వెట్టికమొరయు మాకు న్యాయముగానే అోచుచున్నది. ఈ విషయములను తగిన యధికారు లాలోచింతురుగాక యని కోరుచున్నాము. భాషావిషయమై మరియొక చోట అబ్దుల్ రహిమానుగారు ప్రసంగించుచు స్పష్టభాషలు బోధనాధారము లైనవి గాని ఉత్తమవిజ్ఞానవ్యాప్తి యసాధ్య మని వివరించుటను పైవాక్యములతో సమన్వయము చేసి యాలోచించిన యెడల న్యాయమూర్తి అబ్దుల్ రహిమానుగారు తమ సోదరులగు మహమ్మదీయుల నెంతటి యు యుదారులు కండని కోరుచుండునది తెల్లము కాక మానదు. వారి సందేశమునకు నిజముగా నొక్కటే యర్థము కలదు. మహమ్మదీయులు ఉరుదూ దేశ భాషగా నుపయోగపడుటకు ఏర్పాటు భాగములలో ఉరుదూ భాష తమ విద్యకు నాధారము కావలయునని కోరవచ్చును. దేశభాషగా నిలువ నేరని యెడములలో తమ మత విషయవిషయములకు మాత్రము ఉరుదూ నభ్యసించి తక్కిన విజ్ఞాన సంపాదనమునకు నచ్చటి దేశభాషనే యంగీకరింప వలసింది. మహమ్మదీయులు ప్రారంభవిద్యా విషయమున నితరులతో సోదరులగుచున్నారని చెప్పి మధ్యమ విద్యలో నెక్కడనో నుండి పోవుచున్నారనుటను బేర్కొని మహమ్మదీయులకు విద్యాభిభృతులు ఉదారముగా నియ్యవలసినదని యుక్తముంచుచోట ఇది ప్రత్యేకముకూలనిర్మాణ మని ఎదురడ కడంగువారికి నిచ్చిన ప్రత్యుత్తరము హృదయ గమముగా నున్నది. హైందవ జాతిలో వెనుకబడిన తెగలకు విద్యాదానము చేయుటకు తోడ్పడిన యెడల నది యెప్పుడును ప్రత్యేకముకూల మొనర్చుట కాజాలదు. అట్టి యుగములము జాతి కంటికిని లాభదాయకము. అట్టి యుగముగా మనకు నెదుర్కొడువాని అవినేముగా ప్రవర్తించు వారగుచున్నారు. ఈ మూలలలో పూర్ణవివేక మున్నదని యే హైందవుడు ప్రశంసించక యుండు గలమా? ఇట్లు మహమ్మదీయులకు ప్రత్యేకములను కొందరిని కొన్ని సమస్యలను విమర్శించి న్యాయ మూర్తి అబ్దుల్ రహిమానుగారు హైందవజాతి కంత టికిని సంబంధించిన విద్యావిధాన సూక్తములను విపులముగా జర్పించినారు. విద్యావ్యాపకము ఎన్ని విధముల ఎందుచేత నిర్వహింపబడగలిగినను అన్ని విధముల ఎందుచేత నిర్వహింపబడగలిగినది యని చెప్పి కొన్ని దేశములలో ప్రజలే ప్రభుత్వము వారికింబై హెచ్చుగా నీపని నొనర్చుచున్నారనుటను నొప్పుకొని హైందవభూమిలో వర్ణమాల నెరిగినవారు మొదలు ఉత్తమవిద్య గడించినవారి

వరకును గడించినను నూటికి 5.9 గురు తేల నప్పుడు నూటికి డబ్బదియెనుగురకు సక్కువ లేక కూటికి లేనివారు వరలుచుండునప్పుడు వ్యావ్యాప్తికి ప్రభుత్వము వారు తరవాదులు కాక మరొక వ్యయ కాగలరను ప్రశ్నను చక్కగా సూచింప చేయుచున్నారు. నిర్బంధించిత ప్రారంభ విద్యా విషయమున గోతలేగాను ఉపక్రమించినప్పుడు ప్రజాభిప్రాయము గట్టిగా వ్యక్తము కాతేదనియు నేను దేశమంతయు దానినే కోరుచున్నదనియు విశదపరచినారు. మన విద్యాపద్ధతిని పరీక్షించి గుఱివము, వాచకము, లేఖనము నేర్పిన లాభము లేదనియు నానిలోడు గూడ పరిశ్రామిక విద్య యుండి తీరవలె ననియు నభిప్రాయపడినారు. ప్రారంభవిద్య యనుపేరిట బాలుడు నేర్చుకొనినది పెద్దవాడై మరది పోకుండుటకు గ్రామపుస్తక భాదాగములు పఠనాలయములు అత్యవసరము లని వాదించినారు. వారిశ్రమపరీక్ష మందు నేటి పద్ధతిలో గుణము బహుస్వల్పములు విశదమగు చున్నది. సాహిత్య విద్య శాస్త్ర విద్య ప్రారంభంపబడినవి. కాని ఆ విద్యలయిన నందరకో చేరుచుండ లేదు. స్త్రీలు సామాన్య ప్రజలు ఆ విద్యల గాధమునకైనను నోచుకొనినవారుకారు. పరిశ్రామిక, సాంకేతిక వాణిజ్య విద్యలు కొంచెమించు మించుగా తలచూపనే లేదని చెప్పవచ్చును. ఇది అబ్దుల్ రహిమానుగారి ముఖ్య నిర్ణయము. సాధారణ విద్యను వదలి విశ్వవిద్యాలయ విద్య వంకకు తిరుగునప్పటికి అబ్దుల్ రహిమానుగారి హృదయము ఇంకను సంవేద నాయుత్తమునది. చక్రవర్తిగారి యొక్కయు, అంగ రాజ్యంగ సభలయొక్కయు, మంగవర్షురు జనరలుగారి యొక్కయు, గవర్నరు లయొక్కయు, ఆశయములు దారముగానే యున్నవని. ఎన్నియో నూతనపద్ధతు లెంతయో న్యయము మీద సిద్ధమగుచున్నవని. కాని కక్షి దారునికి డిక్రీ ఎక్జెక్యూషను కాలమునకు కష్టములు పొడసూపురీతిని పద్ధతులు కార్యక్రమమున పెట్టు కాలము సమృద్ధిపట్టికి అన్నియు నాటకములే పొడగట్టు చున్నవని! దాక్కా, బుకిపురము, నాగపురముల విశ్వవిద్యాలయము లొకను నెక్కడ యున్నవని అబ్దుల్ రహిమానుగారు గుఱుచున్నారు. దేవుల వరమిచ్చినను పూజారి వరమిచ్చుచుగా! విశ్వవిద్యాలయములు చాలకుండుము కళాశాల లునిండి విశ్వవిద్య కనకాశములేక యున్నది మూట యు వ్యాధిచూచి అబ్దుల్ రహిమానుగారు చక్కగా వివరించి యీ కారణమువలన విద్య సాగించుకొనిచిపోయిన విద్యార్థుల సంఖ్యలను ప్రభుత్వము వారు ప్రతిసంవత్సరమును ప్రకటింప వలసినదని కోరుచున్నారు. హైందవ భూమిలోని ఉత్తమవిద్యా వ్యాపకమునకు ప్రయత్నించు ప్రతి వాడును నీపనిహను బలపరుపగల డనుటకు సం దేహము లేదు. దినదినమును మనవిశ్వవిద్యాలయ నిర్వాహకులు హెచ్చింప జూచుచుండు పరీక్షా కౌశల్యమును గురించి చెప్పుచు న్యాయమూర్తి గారు విలోపియును స్వభాషలో విద్యగరచి శీతల రాజ్యమున విద్యాపరిశ్రమ చేయుటచే మనవిద్యా ర్థులకష్టములను గురింప లేరని వివరించుటలో నెంతటి నిజమును బయలుపెట్టినాలో మేము వ్యాఖ్యానము చేయ నవసరము లేదు. ఇదివరకు

మేము పేర్కొనిన సంగతులను గురించియు, పాన్పు జీతములు, విద్యాభ్యుత్థుల న్యాయత, ప్రభుత్వము వారి ద్రవ్యసహాయము, విదేశములలోని విద్యార్థులు, స్త్రీలకు నుత్తమవిద్య యను విషయములను గురించియు అట్లు ప్రహేమానుగాదు స్వతంత్రముగను చిత్తావృత్తికముగను విపులముగా విమర్శించి యున్నాడు. వారి చర్చయందలి యాత్మవ్యక్తి మును పరిగ్రహముగా దెలుపుట కై వను మాకు నెడము చాలదు. వారు కడపటి విషయముగా నెత్తికొనినది మహాన్యునీయ విశ్వ విద్యాలయము. హిందూ విశ్వవిద్యాలయపు నిబంధనలకు సంగీరించుట వానిమతము గా దనుట స్పష్టము. కాని ఇంకను ప్రభుత్వమువారిలో జేరము లాడి యెడల తక్కువ సమాధానము కుదురవచ్చునని నీ సమస్య. తమ సలహాను నుహమృదీయ విశ్వవిద్యాలయ విషయమున సంగీరింపబడ నెడల హిందూ విశ్వవిద్యాలయమువారును ఆ స్వాతంత్ర్యములు సాపాదించుకొనవచ్చునట. ఇచ్చటను అట్లు హిందూనుగారి జాతీయతా దౌర్భాగము వదలలేదు ఇట్టి హైందవనాయకు లనే గదా నేటి పరిస్థితులు కోరుచున్నవి.

దేశీయ సభై కృత

నిన్నటిదినము ప్రాయము అహ్మదాబాద్ సంగ్రహ ధ్యక్షుడును అధ్యక్షుడును ఇరువురును కాంగ్రెసు సమాధానమును గురించి యేమియు నివరింపకుండుట విచారక మని వ్రాసితిమి. తరువాతి తంత్రీ వార్తలలో కడపిన సంవత్సరము ఈ నగరమున జేర్పడిన సమాధానోపసంఘమువారు మొన్నటి దినము అఖిలభారత సంఘమువారికి తమ సలహాను తెలియజేసి నట్లును అఖిలభారత సంఘము వారు నిబంధనలను జేర్పరచినట్లును అయ్యుచి కాంగ్రెసు నెడుటకీ రాజగియుండు నట్లును తెలియవచ్చుచున్నది. తగినంత వ్యవధి ముండి యుండినయెడల అఖిలభారత సంఘము వారు అధికారయుతముగా రిపోర్టు పంపువరకును వేనియుండి పూర్వాసరముల నాలోచించి విమర్శించి యుండవచ్చును. వ్యవధి యేమాత్రమును లేక పోవుటనుజేసి ప్రస్తుతమువచ్చిన తంత్రీవార్తలమీద నాధారపడవలసి వచ్చినది. సమాధానోపసంఘము వారేమి సలహా యిచ్చినదియు జేరినానుటకు సామాన్య మార్గముల ననుసరించి నర్తనానము రాతేకు ఒక్క న్యాయునియూ కృత్రిక మాత్ర మొకవర్తమానమును ప్రకటించినది. దానిననుసరించి సమాధానోపసంఘమువారు ఏ సంఘమైనను రెండు సంవత్సరముల స్థితికలిగి బ్రిటీషు సామ్రాజ్యమునకు లోబడిన స్వపరిపాలనను ఆదర్శముగా సంగీరించునని రిజల్యును అగుటకు అర్హత నందవలసిన దనియు అట్టిసంఘము బహిరంగపడ వడిసి పరులైనను రకు ఎక్కువ కాక ప్రతినిధులను జేతయనుహసభకు పంపవచ్చుననియు తీర్మానింప వలసినదని అఖిల భారత సంఘమునకు తెలియజేసిరి. అఖిలభారత సంఘము ఈవిధముగా తీర్మానము చేయక రెండు నిబంధనల నొనర్చినది.

(1) "కాంగ్రెసు సాంప్రదాయము సంగీరించినట్టి యు, సభ్యులకీ జేరకొనవారందరూను అట్టి సంపదాయము సంగీరింపకలెనని విధించినట్టియు మేమును సాంప్రదాయము సంగీరింపకలెనని కాంగ్రెసు సంఘమునకు తెలిసినట్టియు పరిహాసంఘము ఏర్పడిన రెండు సంవత్సరముల యనంతరము జేతయనుహసభకు 15 మందికి దాటకుండ ప్రతినిధులయొజించుట కధికారము కలిగి యుండవలెను. (2) ఇట్టి పరిహాసంఘము కాంగ్రెసు సాంప్రదాయములలోని మొదటి నిబంధనకు కట్టుబడినట్లు చేయుచున్నట్లు కాంగ్రెసు సాంప్రదాయమునాటికి తెలిసినచో అట్టి సంఘమునకు నియోజకాధికారమును రద్దుపరచుటకు వారి కధికారము కలిగియుండవలెను."

విషయము లిప్పుడు వ్యక్తమయినయంత వ్యక్తము కాకముందు నిన్నటి దినము మేముచేసిన భాషాంతరీకరణముపైను నిష్పత్తిమి. నేటిదిన మొక తంత్రీవార్త ప్రభాషాంతరీకరణమునకు నాధారమైన ఆంగ్ల తీర్మానముల నిచ్చుచు అందుపై కొంత వ్యాఖ్యాన మొనర్చుచున్నది. వ్యాఖ్యానమును బట్టి చూడ అఖిలభారతసంఘము సామరస్యమును కోరినదనియు ఇదివరకు జేతయనుహసభచే సంగీకృతము కాని సంఘములు ఈ నెల 31-వ తేదీకీ రెండు సంవత్సరములపేరికీ గల విగా నుండునని ప్రతినిధులు నియోజించుకొనుటకు మార్గ మేర్పరచు నుద్దేశమున పై రెండు నిబంధన జేర్పరచబడిన వనియు నర్థమగు చున్నది. అనగా రెండు సంవత్సరములపేరికీ గల ప్రతి సభయు ఇంత కాలమును మేక సాంప్రదాయ మునుకొని యున్నను ఉంచుకొనక యున్నను ఇదివరకు తన రాష్ట్రోపసంఘమునకు తాను సాంప్రదాయము సంగీరించుటను తెలిపినను తెలుచున్నను ఇంత కాలము సాంప్రదాయాంగీకారము సభ్యత్వము నకు అర్హత నిచ్చునది యని నియమించి యున్నను నియమింపకున్నను నేటిదినము సాంప్రదాయము సంగీరించి నేటిదినము ఆ సంగతిని రాష్ట్రోపసంఘమునకు దెలిపి నేటిదినము అట్టి సాంప్రదాయాంగీకారము సభ్యత్వమున కవసర మని తీర్మానించునని రాబోవు దేశీయ మహా సభకు ప్రతినిధులను పంపవచ్చుననుటే యగుచున్నది. మేము పైను ఇచ్చిన భాషాంతరీకరణముల ఉదాహరణలను విమర్శించుటలేదు. దాని ననుసరించి చూడగా సభ్యత్వమునకు జేతయనుహ సభ సాంప్రదాయాంగీకారము ప్రథమకర్తవ్య మని పెట్టుకొని ఆ సంగతిని రాష్ట్రోపసంఘమునకు తెలిపి రెండు సంవత్సరములు గూడ దాల్చియుండిన సంఘమునకు గాని ప్రతినిధి నియోజకాధికారము లేదని యర్థమగుచున్నది. మేము నిన్నటిదినము చేసిన భాషాంతరీకరణమునకు అఖిల భారత సంఘము వారి యాంగ్లపదములు సంపూర్ణముగా నెడమిచ్చుచున్నవి. ఆంగ్లమునను మా భాషాంతరీకరణమునకు సరిపోవు వ్యాఖ్యానము చేయుటకు వీలున్నది. సమాధానోపసంఘమువారు పంపిన సలహా నేటి తంత్రీ వార్తలో చేయబడిన వ్యాఖ్యానమునకు క్లిష్టత్యభయము లేక సరిపోవుచుండుటను జేసియు విశేషచర్చ జరిగిన దను వార్త యుండుటను జేసియు అఖిల భారతసంఘమువారి నిబంధనా నిర్మాణ ప్రయత్నము స్పష్టత నాలోచించి చేయబడినదని నమ్ముటకు వీలులేక యున్నది. ఒకజేత ఆ సంఘ సభ్యుల మానసములలో మాత్రమే మాత్రమే యభిప్రాయములే యుండినవేమో యను ననుమానము కలుగుచున్నది. జాతీయవాదులను గానియ్యవలసినదని జేతమంతయు గోలపెట్టుచున్నది. మనము తప్పించుకొనుటకు వీలులేదు. రెండు సంవత్సరముల వ్యవధియైనను తీసికొందమని యాలోచించి రా యకు మాహ జనించుచున్నది. తేకున్న వారేల సమాధానోపసంఘమువారి సలహా నట్లులే యంగీకరించి తాము చేసిన రెండవ నిబంధననుచేసి సామరస్యమును కుదిర్చియుండరానో మా కర్థమగుటలేదు. ఇంత విచిత్రమగు గందరగోళ నిూ వ్యర్థ విషయమున కలిగించుచుండుట మన నాముకులకు కీర్తిరము కాజాలదు. మన దేశీయ మహాసభ యీ విషయము నట్లు విమర్శించునో యిప్పుడే చెప్పజాలము. తగిన విమర్శ మాత్రము రాత తప్పదని నమ్ముచున్నాము. విషయ మొకరిని తీర్మానమగు కాల మానస్సు మునునమాచన యిచ్చుందులకు సంకల్పించుచున్నాము. కాని తీర్మానమున మరల విభేద విషములుండని రీతిని మాత్రము ముద్రము ఖులు ప్రవర్తింతురు గాక యని నమ్ముచున్నాము.

స్థానిక వార్తలు

డిసంబరు దినచర్య
బుధవారము 29 వ తేది.
పండుకలకు మేజుక జరగలు పేరిగాన అధ్యక్షులను వహించుట
సా 4-30 గం.

కుక్కవారము 31 వ తేది.
పండుకలకు గా-ఎ. జి. కాద్యూగాన అధ్యక్షులను వహించుట
సా 4-30 గం.

దీపముల వేళి:— నేడు శేపునాయకాలము 6-20 గం. దీపములు వెలిగించబడును.

కాలమానస్థితి:— నిన్నటి యధిశాస్త్రస్థితి 84.8 డిగ్రీలు; అనమానస్థితి 75.7 డిగ్రీలు.

బల్లారి సరసనినోదిన సభ.— నేటిసా 5 గం. విక్టోరియా పబ్లిక్ హాలులో బల్లారి సరసనినోదిన సభవారు ప్రోవోడనాటకమున, శేపునా 5 గం. మధ్యరాపరియమున ప్రదర్శించెదను.

చెన్నపురి ద్రావిడ సంఘము:— నేడు మొదలు ప్రెగరువారమువరకును యీ సంఘమువారు తిరువల్లిక్కేటి నెం. 48 బిగ్గస్ట్రీటు, సంఘభవనములో ప్రతిరోజును 6 గం.కు సమావేశమై ఉపన్యాసముల జరిపెదరు.

గోక్షేతన సుందరము, భాండాగారము.— చెన్నపురి పేక్సిపియరు క్లబ్బువారు కీర్తిశేఖరై న గోపాల కృష్ణ గోక్షేతనపేర ఒక పత్రమునిరమున, భాండాగారమున స్థాపింప దలచియున్నాడు గనుక వారివారికి దోచిన ద్రవ్య సహాయము జేయడని ప్రజల ప్రార్థించుచున్నాడు.

దక్షిణ ఇంగ్లీషు వైద్య సంఘము.— క్రిందటి గురువారము నాటి సాయంకాలము ఈ సంవత్సరము జరిగిన అఖిల భారత ఆయుర్వేద మహా సభకు వచ్చియుండిన వైద్యులందరు రాత్రి బహద్రరు. పి. త్యాగయ్య నెట్టి ౪౦ అధ్యక్షు. క్రింద తొండయెడలను హైస్కూలు పాఠశాలలోనుగోపాల్ జేసి ఆయుర్వేదవైద్యాభివృద్ధికోరవ ఒక సంఘము స్థాపించి

సుగుణవిలాస సభ, విక్టోరియా హాలు.— నిన్న సాయంకాలము 5 వ గం. మొదలు రాత్రి 9 వ గం.కు ముగుణవిలాససభవారు సావిత్రినాటకమును తెలుగున ప్రర్శించిరి. కే. శ్రీనివాసాచారి బి. ఏ., ఎల్. జి. గారు కళ్యాణం చేపడును కృష్ణస్వామయ్యగారు సావిత్రి చేపడును వాఘుజానాస్వామిగారు విమానక చేపడును ధరించి సభ్యుల వా. దింపజేసిరి. చాలమంది స్త్రీలను పురుషులను విశ్వసనీయములయి కదిలికొనియుండెను. విద్యార్థులకును ఇంగ్లీషువాడును నకు మహాభావులు నాటకముల నాటకు దోడంగుచుండు విక్కాలనాని మన భూస్వామి టిల్లింగరాస్ట్రమును నుచితరీతిని సంస్కరించి పునఃజన్మింపజేసి నెంతయు బాగుండును. ఈభారము నుపసద్ధులగు సుగుణవిలాస సభవారు నిర్వహింతురు మని యభిలషించుచున్నాడు.

గుంటూరు డిప్యూటీ పోలీసు మావరం పెండెంటు:— గుంటూరునకు డిప్యూటీ పోలీసు మావరం పెండెంటు డిప్యూ ఎస్. పొన్నరం. మొదలియూరిగారికి జరిగియొనడి. స్థానమునకు కే. చంద్రశేఖరరావుగారు వచ్చెదరు.

ఇందూరు సంస్థానము నిర్బంధవిద్య:— ఇరో మొహరు సంస్థానముల పారిమార్గమునకుండించి ఇందూరు, స్థానమువారుగూడ పారింభవిద్య నిర్బంధ మొనరించి ఇంలపు నూతన పాఠశాలలను నిర్మింపకీ టిండుటకు శ్రీకాధన మొనరించి. పాఠశాలల నిర్మాణము ముగిసినకొని యీ టిండుపు నమలుగారికి తెచ్చెదరు.

మెయింట్ల మరురాక
10 యన తేదిని అందు నుండి బయలు దేరిన మెయింట్లను కలిడోనిన అనునది 25 వ తేది సభ్యాన్నాడు గం.కు బొంబాయి చేరినది. ఈ స్త్రీయెందుండి వెక్కిరి ప్రయాణింపబడినది. మార్గమున నా: కెట్టి క్షుమాదన సభ్యులంపలేదు. కాని 25 వ తేదికి తెప్ప నెండు కర్నూలుకి గాను నురజించిరి. రైలు ఆగిరిని ఎక్కిరాని నేటి విల్లడను మున్నగువారి స్త్రీ మరునుండి దిగిరి.

నాకాంగ్రెసుయాత్ర

ప్రతినిధులకు చేసిన యేర్పాటులు

(మా ప్రత్యేక విలేజ్ డివిజన్ కలెక్టరుగారి)

బొంబాయి డిసెంబరు 26:— క్రీస్తు మన పండుగ దినము బారంభించినది. దేశాధికార పరాయణులకు ఆంతర్గతమైన దేశ సేవాసక్తిని బహిష్కరము చేయుట కవకాశ మేర్పడినది. పునఃసభలకు ప్రేక్షకులు ప్రతినిధులు నానాదేశములనుండియును ప్రయాణిస్తున్నారు. నాయకులయందు మాటునడియున్న యుత్సాహము వ్యక్తముచేసెడి సమయ మాసన్నమైనది. దేశాభిమాన పరాయణులు శ్రయప్రయాసములను పాటింపక గుంపులుగుంపులుగ బొంబాయి నగరమునకు సయనమైరి. రైలుబండ్లు నిండినవి. చెన్నపురి ప్రతినిధులకు రైలు బాగాధికారులు చక్కనియేర్పాటులను చేసిరి. కాని మధ్యస్థములం దెక్కినవారి కష్టములు వర్ణనాతీతములు. ఒక్కొక్కరినిండియందు నియమితమైన ప్రయాణికులకు రెట్టింపు ప్రయాణముల దూరంపెనుచున్నది. రైల్వేకంపెనీ టికెట్లను సగముధరమిచ్చినను లాభమును బాగుగ పొందినది. హైందవప్రయాణికుల సౌకర్యమునకై రైలుకంపెనీలు తగిన ఏర్పాటులను జేయుచుండటంపై దూరప్రయాణికులు దుర్భరమగుచున్నది. ప్రయాణముల యొద్దివలన రైలుబండి బొంబాయికి మూడుగంటల సమయము తీరినది. చేరిన పిమ్మట నూతనాగతులకు కష్టములు ప్రారంభమయ్యెను. ప్రతినిధుల నివాసమునకు చేసిన ఏర్పాటులు సంతృప్తికరముగ నుండలేదు. ఏర్పాటుచేసిన వసతిగృహములు దూరమును. చెన్నపురి రాష్ట్రవాసులకు పొందుపాగాన రాకుండుటవలనను ద్రావిడభాషలు వాడుకయందుండనందునను, సామాన్యులకు బట్టలు ఇంగ్లీషు రానందునను తనాగతులకు లేవు భావమును స్పష్టీకరించుట కష్టతరము. దాసువాలంటీయర్లను మద్రాసు రాష్ట్రవాసులకు నియమించి ఈ కష్టములు తగ్గియుండును. బండ్లను తోలువాండ్రకు విద్యాంగభాషలు తెలియవు. మనవారికి హిందూస్థాని తెలియదు. భావము బొంబాయిరులకు మూగసంజ్ఞల మూలమున యివ్వవలసియున్నది.

బొంబాయి నగరమునందు వసతిగృహములకు, ఆశ్రమములకు, హోటలులకు, విశ్రాంతిగృహములకు కొరత లేదు. ౨ దిన తొడనే నూతనాగతులకు ౨౦ మైలు టిక్కెట్లు, సర్దుబాటుగృహము, సర్దురాశ్రమము, కాహోటలు, ఆశ్రయశాలలు మొదలగు వసతి వారికి ప్రకటనలతో నాకృతులగుదురు కొన్ని బసలనాలుగులదిగల సౌధములు, మెరుపుదీపములతోను ఇనుపసంచమును నమగ్నబడి హృదయాహృదకములై యొప్పుచుండు ఆబసలయందు దినమునకు మనజునకు రూ. 2-8-0 ఖరీద తీసికొన గడుచున్నది. భోజనసమయములు గా జేయవచ్చును. కాని యాంధ్రుల కధ్యస్త మైనకారము వాడుటవలన నాహారము ప్రాచీనము రుచి కనకూలము. ఆంగ్లేయులకును వారిపక్షకుల సమకరించి నివసించెడి యువ తాజుహాలు మొదలగు దివ్యనాతిగృహములు, తాజుహాలు వసతిగృహమును క్రిశ్చియన్ జెమైటీస్టర్ల తాతా 20 ఎకరల యావ్యములవ్యయము చేసి కట్టించి 800 మనుషులు ప్రత్యేకము గదులందు నివసించుచుండును. అందలి విద్యుద్దీపములను స్పటికకలశాలలములయొద్దలమును ననుభవమువలన గ్రహించవలయునుగాని వలన గ్రహించుటకు వీలులేదు తాజుహాలు ప్రమాను బొంబాయినగరమునకు యుఖద్వారమున గంభీర నాకృతితో నిర్మాణము బొంబాయినగరమునకే కాక ప్రాధాన్యమునకు సమర్థము భూమణముగనున్నది. దాని మనజునకు దినమునకు పదిరూపయములు భోజన నివాసకై తీసికొందురు. మద్రాసు నాయకులలో గొందరా ప్రతిగృహమునందు బసచేసిరి. చెన్నపురి ప్రతినిధులకు హోదాగా గుడియనునందును, ఎంతైనా వసతిగృహము చేర్చవలసివచ్చినది. బొంబాయియందలి వసతిగృహములను మహాసభలకు ప్రతినిధులగున ప్రేక్షకులగున ప్రతినిధులతో నిండినవి. ప్రతినిధుల సౌకర్యములను గమనింపటము నితరకార్య సౌకర్యకొంచుటకును నాహారసంఘము 300 వాలంటీయరులను పంపిరి. వాలంటీయర్లు రూ. 6.0-0 చొప్పున లండన్లోనుండి సుందరమైన ఖాకిస్ట్రులను తయారు చేసిరి. జాతికులభేదమును గమనించక సమానవేష దేశసేవాపరాయణులైన వాలంటీయర్ల బృందమును చిన్నపుడు భారతజాతీయత మూర్తీభవించి నటులు నడిచిరి. వాలంటీయర్ల యాంధ్రాంధ్రులు 10 మందిగలరు. 25 భాషనుపట్టి గుర్తించగలము గాని వేషము సుర్వపజాల కుండలేదు. ఇరువదిశాలిక తేది యుద్ధ 10 గంటలకు వాలంటీయర్ల సహాయమున ప్రతినిధులు దినమున చేరగలిగిరి. నూతనాగతులకు బొంబాయి ప్రత్యేకసౌధముల వసమునకై దోచగలదు ఏవంతకు దిరిగియును నండిన విద్యసౌధములు పాఠశాలయొందును. బోలెడ సౌధములు, సుందరమును బోలెడ సుందర

ములు, ద్వారములనుబోలెడ ద్వారములు, మహాదర్శనమునందు మార్గములను గుర్తించుటకు సాధ్యముగాని భ్రమనుగలిగించుచుండును. బసను చుట్టి తిరుగుచు బసను గమనించాలని దురవస్థ సంభవించును.

మహాసభలు.

ఈ యేడు బొంబాయియందు గూడి నన్ని మహాసభలు హిందూదేశమునందు మహానగరమునకు దింతవరకు గూడియుండలేదు. హైందవ జాతీయ మహాసభను పురస్కరించుకొని ఏకేటను గూడి మర పరిశ్రామిక సాంఘిక మహాసభలై కాక మహావృద్ధియ మహాసభ త్రియ మహాసభ భాటియో మహాసభ, ఆగ్రసమాజసభ, బ్రహ్మజ్ఞాన మహాసభ, మధ్యపాన నిషేధికసభ, స్వరాజ్యసమితి, మొదలగు మహాసభలు బొంబాయియందు సమావేశ మగునటు లేర్పాటు చేయబడినది. సభలను బొంబాయి నగరమును సందర్శించుటకు ప్రేక్షకులు విశేషముగ వచ్చియుండిరి. అన్ని సభలను సభ్యులచే నిండినవి. కూడిన సభలలో మొదటిది బ్రహ్మజ్ఞాన సమాజసభ. ఆసభలకు నానాపదేశముల నుండియును బ్రహ్మజ్ఞాన సమాజములు విశ్వే యుండిరి. బ్రహ్మజ్ఞాన సభా సమావేశములు గిర్గాము నందో సురాష్ట్ర గోకులదాసుగారి దివ్యమందిరమునందు సమావేశమైనవి.

పరిశ్రామిక మహాసభ.

జాతీయ మహాసభయొక్క సుందరమైన విశాలమంట పంబునందు 24 వ తేది మధ్యాహ్నమున సుప్రసిద్ధులైన సర్ దోరాబ్ది తాతా యాధిపత్యము క్రిందను పడుకొండన పరిశ్రామిక మహాసభగూడినది. సభాధ్యక్షుని గంభీరాకారము మహాసభకేములు సభ్యుల మనంబుల నాకర్షించినవి. సర్ దోరాబ్ది తాతానంటి వడిగట్టులు హిందూదేశమునందు యూరపి యనులందుగాని హైందవులందుగాని వేరొకరు లేరనట యధార్థముగాని యతిశయోక్తిగాదు. వారి యాజమన్యము క్రిందను పరిశ్రామిక రూపముల మూలధనముగల వర్తకపరిశ్రామిక సంఘములు పనిజేయుచున్నవి. ఆసంఘముల నన్నిటిని సత్కృత సమర్థతతో నిర్వహించుచున్న దోరాబ్ది తాతా ప్రజ్ఞా విశేషమును వర్ణించుట యలదిగానిపని. వారి ఉక్కు-యంత్రాలయమునందును, విద్యుద్ద్యంత్రాలయమునందును, మాదియంత్రాలయములయందును చేరినది జీతములను దీసికొనెడి యంత్రజ్ఞులు పని జేయుచు న్నారు. అట్టి ప్రజ్ఞాధనుని సభ్యులైనగ బడయుట మహాద్భాగ్యమని యెంచవలయును. సర్ దోరాబ్ది తాతా యువనాస్యమును జదివిన వారలకు ప్రజ్ఞా విశేషము వ్యక్తము కాగలదు. సర్ దోరాబ్ది తాతానంటి మహాసభాపు లనేకులు మహాత్మ్యభూమియందు జన్మించినపుడు మన మార్థభూమి ధన్యతను గాంచగలదు.

పరిశ్రామిక సభకు క్రొత్తాశ్మీరమహారాజాగారు, దక్కన్ మహారాజాగారు, పండిత మదనమోహన మాలవ్యగారు, మోహనదాస కరుణాసాంద్ర గాంధీగారు, సర్ విఠలదాసు థాకర్సే, లల్లాభాయిశ్యాంపల్లాను, మోహనదాసురాంజీ, శ్రీమతి సరోజినీదేవిగారు, ఆనిబీసెంటుగారు, ఎస్. క్రీనివాసయ్యగారు, సి. పి. రామస్వామయ్యగారు, ఎల్. ఎ. గోవింద రాఘవయ్యగారు, న్యాపతి సుబ్బారావుపంతులుగారు, లాలాహరికిషన్ లాలుగారు, ఎమ్. రామచంద్రరావుగారు, వెంకటేశ్వరభారాదాసారావుగారు, మూర్తురీ ఆదివారాయణయ్యగారు, కవుల నూర్యవారాయణారావుగారు, ఉల్లాసు జమిందారుగారు, మొదలగు ప్రముఖుల నేతలు వచ్చియుండిరి. సమావేశ 2000 ప్రతినిధులు ప్రేక్షకులు సభ నలంకరించిరి. శ్రీమతి సరోజినీ దేవిగారు ఎ.సి. పాతోగారు, రంగముగారు, ముజుమ్దార్ గారు, మొదలగువారు చేసిన ప్రసంగములు హృదయ రంజకములై సభ్యుల నాకర్షించినవి. సభాధ్యక్షుని ప్రారంభోపన్యాసమునందునలె సంత్వోపన్యాసము నందును హైందవజాతీయాభ్యుదయ మునకు రాజకీయస్వాతంత్ర్యమునలె పరిశ్రమ భర్త దయమును సత్వంతామవసరముని యుపదేశించెను. సకలజాతల యందును జయమునకు స్వయంసహాయమును సమ్యక్ శక్తి సామర్థ్యముల నేమరపాటులేను వినియోగించుటకు మించినసాధనాంతములేదని సర్ దోరాబ్ది తాతా స్వామభిప్రాయము వలనచేసిన హితోపదేశమును దేశాభిమాన పరాయణులు గమనించి స్వీయ ధర్మమును నిర్వహించెదరుగాక.

సభాధ్యక్షునకు రాజస్వాగతము.

బొంబాయి నగర సౌందర్యము శోభనప్రతిమానములు. ఈ నగర రాజమునందు ప్రాచీనతములకు సమ్యేకము సంపూర్ణముగ గలిగినది. పాశ్చాత్యులకు రవ్యంబైన ప్రాచీననగరముగను ప్రాచ్యులకు భాగ్యవంశంబైన పాశ్చాత్యునగర రాజముగను గోచరించును. ఈ భావము రూపమునందే కాక ప్రజల భావములందును వ్యవహారములందును వ్యక్తము. పాశ్చాత్యులకుల బొంబాయి నగరవాసులు క్యాబ్జులు, వాణిజ్య వ్యవహార నిపుణులు, శ్రీమంతులు, భోగియులు. బొంబాయి వ

ర్తకులకు నిలయము, బంగారము బాణ్యులకు నికేపట్టు, మద్రాసు వకీలుల స్థానము అని యొక్క బుద్ధిమంతుడు చేసిన వ్యాఖ్యానమునందు సత్యముగలదని బొంబాయి, మద్రాసు కలకత్తా నగరములను జూచిన వారలకు గుర్తించగలదు. వర్తకమునకు నిలయమైన బొంబాయియందు వకీలుల జ్ఞానగర్వమున కవకాశములేదు. బొంబాయియందలి వర్తకులు పట్టపరీక్షలం దుత్తీర్ణులు కాకపోయినను విద్యావంతులు భూస్వాములు కాకపోయినను శ్రీమంతులు, విద్యావంతులు, శ్రీమంతులునునైనను నిగర్వమాదానులు. ఇట్టి పరిస్థితులవలన యూరపియనులను హైందవులకును, వర్తకులకును లామరులకును, అధికారులకును ననధికారులకును దేశ వ్యవహారములందు సానుభూతి సాహచర్యము గలుగుట కవకాశ మేర్పడుచున్నది. బొంబాయి నందు వర్తకులకుగల పలుకుబడి అధికారులకుగాని న్యాయవాదులకుగాని లేదు. ఈభావ మినగరమునందు గౌరవ వాచకముగ సంబోధించబడెడి శ్రేణికల్పమువలన విడితెనుగుచున్నది. ఉత్తర హిందూస్థానమునందు బాబు, దక్షిణమునందు అయ్యరు, తెలుగుదేశమునందును మహారాష్ట్రమునందు రావుజీవలే. బొంబాయియందు శ్రేణి గౌరవవాచకము. గౌరవార్థము ప్రాచ్యులు, వైశ్యులు, త్రియలు, శూద్రులు శ్రేణియని పిలువబడుదురు. బొంబాయియందు నలువదియేబదిలక్షలద్రవ్యముగలవారు శ్రీమంతులుగ బరిగణింపబడుదురు. కోటీశ్వరులైనతాతాలు, షేటీలు, మూర్తిజీవాలు, మురార్జీలు, పీర్సాయిలు మొదలగు కుటుంబములవారు గలరు. వారలకుగల పలుకుబడివలన నితరకట్టములందు సాధ్యముగాని పను లిచట సులభసాధ్యము లగుచున్నవి. ప్రజలు సామాన్యముగ నుత్సాహసంపన్నులు, నిష్కమట స్వభావులు, సదయహృదయులు. ప్రజల ఈసత్వభావము బొంబాయియందు జరిగెడి వేడుకలందు స్ఫుటి తమమగుచున్నది.

ఇరువదిశాలిక తేది యుద్ధమునందు మోతీబజారు, భూలేశ్వరు, గిర్గాము మార్గములను జూచిన నూతనాగతులకు 28 తేది సాయంత్ర మార్గములను జూచినపుడు విస్మయము గలిగినది. పండ్లెండు గంటలలో నామార్గములు మోహనాకారమును దాల్చినవి. మోహినీదేవత తన యప్రతిమానమైన మాయచేతను మార్గములకు విచిత్రమైన రామచేయకంటును గల్పించినది. ఆరామచేయకంటును, ఆశోభన. ఆవిలాసంబును, ఆనిచిత్రంబును, ఆయలంకరణమును వర్ణించుటకు మహాకవులు సమర్థులు. కాఫలమార్గము మొదలు సేంద్రమూర్తివరకును వ్యాప్తమైన మార్గము లక్షలకొలది తోరణములచేసలంకృతమైరి. తోరణశబ్దమువలన చదువరులకు పచ్చాకు తోరణములు, పతాక తోరణములు, మనో వీధిని సుస్థరణకు రావచ్చును. ఆ భావన యితర ప్రదేశములందు వర్ణించినను బొంబాయియందుపాదులు నిర్మించిన విభిన్నమైన తోరణాభరణలకు వర్ణించదు. కాశ్మీరకాలువుల తోరణములు, బజారసుబట్టలతోరణములు, కూరల తోరణములు, జంతికల తోరణములు, మికాయిల తోరణములు, నారికేళ తోరణములు. జర్మన్ సిల్వరుపాత్ర తోరణములు, అల్యూమినముపాత్రల తోరణములు, జల్లూ తోరణములు, చీనాలబర తోరణములు మొదలగు తోరణావళులు స్వాగతవాక్యంబులతో రెండుమైళ్ల పొడవున నలంకరింపబడినవి. సౌధాగ్రములనుండిమలురంగుల చీచిచీనాంబరములను ధరించినసుందరాంగులను మృగవధ్యము నుండిజన నివహంబులను జయభూషణములతో సర్వత్రేంద్ర ప్రసన్న సింహుడు హృదయాంతరంతో నిర్వతంబైన స్వాగతంబునొసంగిరి.

సర్ సింహ సాయంత్రము 4.30 గంటలకు రైలుబండి దిగిరి. నలువది మోటారు బండ్లతోను 40 గుర్రపు బండ్లతోను నూతనీపు టుశ్వనము ప్రారంభింపబడినది. సోలీసువారు ప్లాటుఫారము మీదను గాని మార్గ రుద్యమునందు జాడనైనను జూపకుండుట చోద్యముగ నున్నది. అగ్రాసనాధిపతి బండిముందు 200 హిందూ వాలంటీయరులు మహావృద్ధియ వాలంటీయర్లు మాన్యప్రదర్శకులుగ నుండిరి. మహావృద్ధియ వాలంటీయర్లు ఎర్రటోపీలతోను హిందూ వాలంటీయర్లు ఖాకిటోపీలతోను గలిసి నడిచినపుడు దేశాభిమానులకు హిందూ మహావృద్ధియ సమ్యేకనము సమీపమైనదను నాక పొడమాపినది. ప్రజలు సింహగారికి సమర్పించిన పూలహారములు పువ్వుగుచ్చములు మూడు మోటారుబండ్లు నిండినవి. చల్లిన, అత్తరుపన్నీరులతో బట్టలుతడిసేసోయినవి. సింహగారు చేతులను జోడించి నిలవబడి ప్రజలకు సమస్కారమునుజేయుచు వారి ధన్యాశ్రిత్యచన వాక్యములను స్వీకరించుచు నివాసమునకేర్పాటు చేసిన బహుద మహారాజుగారి రాజమందిరము జేరుకుట మూడు గంటలు పట్టినవి. బొంబాయిపౌరులు ప్రతిభావంతుడైన భారతీయునకు జూపవలసినస్వాగత సత్కారంబులచే సర్ సింహ నాదరించిన విధమును జూచిన భారతీయుల హృదయము లానందాబ్ధి నోలలాడినవి. సర్ సత్యేంద్ర ప్రసన్న సింహ జీవితము సందాసమయము పవిత్రమమని పరిగణింపబడినది. మానవునకు భాగ్యములు, భోగములు, అధికారము స్వభాతీయుల మన్నన సన్మానములనలె సారవంతములు, శాశ్వతములు, పవిత్రములు, హింసయములు కావని ప్రసవడినది.

పరిమళమును.

విరోధా మహా సంగ్రామము

నిర్బంధ సైనికత్వమును గూర్చి యుపన్యాసము

జర్మని సర్వశూన్యమైనది—ఆస్త్రియా పూర్తిగా నాశనమైనది

కందకములలో క్రీస్తును వేడుకలు బాగుగా జరుగుట

అధిక నిధినిగూర్చి మాంబేగుగా రుద్రసింహులు.

ఇంగ్లండు

ఆంగ్లముద్రలు సమావేశము.

లండను, డిసెంబరు 27.—నేడు ముద్రలను వారు సమావేశమై చాలామందిని తీసుకు వెళ్ళినట్లు తెలుసుకున్నాము. తమ సర్వ గౌరవమునకు తెచ్చిన ఆస్తిని ముద్రలను తీసుకు వెళ్ళినట్లు తెలుసుకున్నాము. తమ సర్వ గౌరవమునకు తెచ్చిన ఆస్తిని ముద్రలను తీసుకు వెళ్ళినట్లు తెలుసుకున్నాము.

చాలామంది ముద్రలను తీసుకు వెళ్ళినట్లు తెలుసుకున్నాము. తమ సర్వ గౌరవమునకు తెచ్చిన ఆస్తిని ముద్రలను తీసుకు వెళ్ళినట్లు తెలుసుకున్నాము.

ముంబయి నీవులు

లండను, డిసెంబరు 27.—ఆంగ్ల సేనాధిపతి సర్ జార్జ్ కుక్ గారు ముంబయికి వచ్చినట్లు తెలుసుకున్నాము. తమ సర్వ గౌరవమునకు తెచ్చిన ఆస్తిని ముద్రలను తీసుకు వెళ్ళినట్లు తెలుసుకున్నాము.

తు పా ను.

లండను, డిసెంబరు 27.—క్రిస్టును పండుగలలో గాలివాన క్రమముగా కురిచినట్లు తెలుసుకున్నాము. తమ సర్వ గౌరవమునకు తెచ్చిన ఆస్తిని ముద్రలను తీసుకు వెళ్ళినట్లు తెలుసుకున్నాము.

కామన్సు సభ.

నిర్బంధ సైనిక సేవ.

రెడ్డింగు గారి ప్రసంగము.

లండను, డిసెంబరు 28.—ప్రస్తుతపు సైనికమునుబట్టి నిర్బంధ సైనిక సేవను గూర్చి ప్రసంగించినట్లు తెలుసుకున్నాము. తమ సర్వ గౌరవమునకు తెచ్చిన ఆస్తిని ముద్రలను తీసుకు వెళ్ళినట్లు తెలుసుకున్నాము.

మొదట ప్రతినిధులు స్టాంపులను గూర్చి ప్రసంగించుచు, తమ సర్వ గౌరవమునకు తెచ్చిన ఆస్తిని ముద్రలను తీసుకు వెళ్ళినట్లు తెలుసుకున్నాము. తమ సర్వ గౌరవమునకు తెచ్చిన ఆస్తిని ముద్రలను తీసుకు వెళ్ళినట్లు తెలుసుకున్నాము.

ఫ్రాన్సు

జనరలు కాస్టెల్నో గారు.

లండను, డిసెంబరు 27.—ఫ్రాన్సు జనరలు కాస్టెల్నో గారు ఫ్రాన్సులోని గ్రామములను గూర్చి ప్రసంగించినట్లు తెలుసుకున్నాము. తమ సర్వ గౌరవమునకు తెచ్చిన ఆస్తిని ముద్రలను తీసుకు వెళ్ళినట్లు తెలుసుకున్నాము.

భారతీయ సేన

లండను, డిసెంబరు 27.—భారతీయ సేన ఫ్రాన్సుకు వెళ్ళినట్లు తెలుసుకున్నాము. తమ సర్వ గౌరవమునకు తెచ్చిన ఆస్తిని ముద్రలను తీసుకు వెళ్ళినట్లు తెలుసుకున్నాము.

మరాఠీ యుద్ధ వాక్ విక్రమము.

లండను, డిసెంబరు 27.—మరాఠీ యుద్ధ వాక్ విక్రమము. మరాఠీ యుద్ధ వాక్ విక్రమము. మరాఠీ యుద్ధ వాక్ విక్రమము.

చర్చిలు గారు

లండను, డిసెంబరు 27.—చర్చిలు గారు ఫ్రాన్సుకు వెళ్ళినట్లు తెలుసుకున్నాము. తమ సర్వ గౌరవమునకు తెచ్చిన ఆస్తిని ముద్రలను తీసుకు వెళ్ళినట్లు తెలుసుకున్నాము.

ఫ్రాన్సు బెర్లిన్ ను రంగము.

మరాఠీ ప్రకటన.

లండను, డిసెంబరు 26.—మరాఠీ ప్రకటన. మరాఠీ ప్రకటన. మరాఠీ ప్రకటన.

లండను, డిసెంబరు 27.—మరాఠీ ప్రకటన. మరాఠీ ప్రకటన. మరాఠీ ప్రకటన.

లండను, డిసెంబరు 27.—మరాఠీ ప్రకటన. మరాఠీ ప్రకటన. మరాఠీ ప్రకటన.

ఆంగ్లముల బ్రకటన.

లండను, డిసెంబరు 27.—ఆంగ్లముల బ్రకటన. ఆంగ్లముల బ్రకటన. ఆంగ్లముల బ్రకటన.

జర్మను సేనలు.

గొస్టెన్ బాగు చేయుచుంటుంది.

లండను, డిసెంబరు 28.—జర్మను సేనలు. జర్మను సేనలు. జర్మను సేనలు.

యుద్ధరంగమున క్రీస్తును వేడుకలు

లండను, డిసెంబరు 26.—యుద్ధరంగమున క్రీస్తును వేడుకలు. యుద్ధరంగమున క్రీస్తును వేడుకలు. యుద్ధరంగమున క్రీస్తును వేడుకలు.

మేసికోనియా

మేసికోనియాలోని నివాసితులందరూ మేసికోనియానుండి వెళ్ళినట్లు తెలుసుకున్నాము. మేసికోనియాలోని నివాసితులందరూ మేసికోనియానుండి వెళ్ళినట్లు తెలుసుకున్నాము.

ఫలములు వివిధ విధములైనవి. ఫలములు వివిధ విధములైనవి. ఫలములు వివిధ విధములైనవి.

అమెరికా.

మొంట్జు అమెరికా కంపెనీ మేజరు.

లండను, డిసెంబరు 28.—మొంట్జు అమెరికా కంపెనీ మేజరు. మొంట్జు అమెరికా కంపెనీ మేజరు.

పారసీకము

పారసీకమున రహస్య సేన.

లండను, డిసెంబరు 27.—పారసీకమున రహస్య సేన. పారసీకమున రహస్య సేన.

పీటరు రాజు.

ఇటలీ చేరుట.

లండను, డిసెంబరు 28.—పీటరు రాజు. పీటరు రాజు. పీటరు రాజు.

పరిష్కార వ్యవహారములు.

లండను, డిసెంబరు 26.—పరిష్కార వ్యవహారములు. పరిష్కార వ్యవహారములు.

మరిష్కార వ్యవహారములు.

లండను, డిసెంబరు 27.—మరిష్కార వ్యవహారములు. మరిష్కార వ్యవహారములు.

రోబర్టు కేరిమునద్ద విప్లవకారుల నోడించుట.

లండను, డిసెంబరు 28.—రోబర్టు కేరిమునద్ద విప్లవకారుల నోడించుట. రోబర్టు కేరిమునద్ద విప్లవకారుల నోడించుట.

బాల్కన్ సామ్రాజ్యములు

మాంటెనెగ్రో వారి విజయము.

లండను, డిసెంబరు 27.—మాంటెనెగ్రో వారి విజయము. మాంటెనెగ్రో వారి విజయము.

బాల్కన్ సామ్రాజ్యములు

లండను, డిసెంబరు 28.—బాల్కన్ సామ్రాజ్యములు. బాల్కన్ సామ్రాజ్యములు.

THE GREAT WAR.

Compulsory Service: A Remarkable Speech.

MR. MONTAGU ON THE FINANCIAL SITUATION.

Germany Sucked Dry: Austria's Ruin Complete.

A JOLLY CHRISTMAS SPENT IN THE TRENCHES.

[Reuter's Agency.]

Great Britain.

BRITAIN'S AND GERMANY'S FINANCIAL POSITION.

Mr. Montagu's Views. Germany Sucked Dry.

LONDON, December 27. Interviewed by the correspondent of "New York Tribune," Mr. Montagu drew a very favourable comparison between Great Britain's and Germany's financial positions. He contrasted scathingly Dr. Haefferich's hysterics with M. Ribots' unvarnished account of the French loan results. Germany threw everything into the scale to strike a decisive blow before our preparations could bear fruit. She struck and failed. Mr. Montagu pointed out that while the British exchange on America had been restored and was steadier the German Exchange was falling to the vanishing point. Germany had realised all her available assets in the shape of negotiable foreign securities and suspended specie payments. If this had happened under present conditions what will be the value of the mark when peace comes and the German importer wants to restock the empty shops and stores and tries to exchange depreciated paper for overseas goods. Germany has made no provision for the payment of interest on the War Loans. Moreover, Austria's financial ruin is already complete and Germany is sucked dry. If she emerges from the war in the same state as after the thirty years war we shall be sore to hang up our swords without anxiety for the rest part of a century.

CHRISTMAS AT THE FRONT.

Good Fare in the Trenches. Merriment and Sport in billets.

LONDON, December 27. Christmas at the front is graphically described by Reuter's special correspondents in France and Macedonia. In France the day broke wet and cheerless with a wind blowing. At noon the sun struggled through, and later the day became fine and very mild. There was a plenty of good fare in the trenches and the day was spent as comfortably as water-logged environments, which no efforts could successfully overcome, permitted. The day was uneventful, neither side was provocative. There was a deal of hearty though desultory singing. In many places where the German trenches were close to ours the guttural chaunting of the Boches occasionally reached our lines and this was invariably the signal for more vociferous chortling in an attempt to drown the sound. The German overtures for fraternising were slight and faint-hearted as though their contemptuous rejection was a foregone conclusion. In the afternoon every meadow in the rear of the lines in any way under cover became a football field. Among the troops in reserve and billets Christmas was celebrated with far more of traditional thoroughness. The Christmas meals were colossal. The heaviest single day's delivery in Christmas week was 18,500 bags representing three million letters and a half million parcels.

A Jolly Christmas in Macedonia.

The conditions in encampments on the hills in Macedonia were far more cheery. The weather had been warm, sunny and springlike for days past. Salonika presented a Christmassy air. Quantities of holly were sold in the streets and legs and heads of Turkeys were protruding from every motor-lorry proceeding to the camp. Countless "bommes" could be seen straggling along with one or two live birds under their arms, and the prices, recently six or seven francs, rose to forty or sixty.

Nuts, raisins, dates, figs, and oranges were sold out. Never has Salonika seen such celebration. The situation permitted of granting to men who have recently been on fatigue for some time digging new lines a holiday. Everywhere there was the real holiday spirit. Football, races, and games were the order of the day, which was celebrated in the French camps with almost equal enthusiasm. The Poles played rugger with the noisiest notions of the rules. The "bommes" who were looking on were convulsed and the French joined in the laughter in the greatest good humour. In the evening concerts and sing-song were held, one mess actually transporting a piano to the camp.

Compulsory Service. Irish Opposition.

LONDON, December 27. In the House of Commons Mr. Redmond declared that the Irish party would oppose compulsion under present conditions by every means.

Mr. Stanton's Vigorous Speech. Denunciation of "Hypocritical Nonsense."

LONDON, December 27. Mr. Stanton, the new member for Merthyr, in a remarkable maiden speech, vigorously denounced "Hypocritical Nonsense." He said if people do not volunteer they must be fished (Loud Cheers.) A country good enough to live in was good enough to fight for. (Cheers.)

He concluded:—"The House must consider only what is best for the nation. (Loud Cheers.) We are capable of doing infinitely more than we have done." He appealed to everyone to join and make the boys in the field feel that the whole country was behind them. We had unbounded resources and courage. Let us banish humbug and all stand up and fight like Britons.

Lord Derby's Campaign. Cabinet Meeting.

LONDON, December 28. The Cabinet met to-day. There was large attendance. Mr. Asquith returned from the country where he had spent Christmas and Mr. Lloyd George from Clyde. It is understood that the final results of Lord Derby's campaign were considered and that Mr. Asquith will make a statement on them shortly after the recess. The unusual spectacle of Cabinet on a Boxing Day holiday attracted a crowd.

Ministers Receive Ovation.

Most of the Cabinet Ministers when they entered the meeting were not recognised but when Lord Kitchener drove up in a motor the crowd rushed across the street and cheered and waved handkerchiefs and umbrellas and even threw hats into the air. Mr. Lloyd George also had a hearty reception.

British French and Belgian Steamers Sunk.

LONDON, December 27. The following steamer have been sunk British:—"Yeddo." Crew saved, and "Cottingham" seven saved. French:—"Ville de La Ciotat" part of the crew and passengers saved and landed by steamer, and "Meroe" eighty of the crew and passengers lost. Belgian "Ministre," "Beernaert", seven saved.

Indian Army Leaves France.

LONDON, December 27. It is officially announced that the Indian army Corps has now left France.

Mr. Churchill returns to France.

LONDON, December 27.—Mr. Churchill has returned to France.

A British Steamer Sunk.

LONDON, December 28. The British steamer "Midley" has been sunk. The crew were saved.

Stormy Christmas. 14 Hours Hurricane.

LONDON, December 28. The stormy Christmas culminated in a hurricane to-day. Fourteen hours continuous rainfall has caused rapid rise in the Thames which is several feet above summer level. Trees have been uprooted and wooden structures blown down. There have been numerous wrecks on the coast.

France.

French Cruiser Shells Batteries and Submarines.

LONDON, December 27. PARIS.—A Naval communique says while exploring the Gulf of Solum between Egypt and Cyrenaica a French cruiser bombarded and destroyed a Turkish battery and a trawler. Simultaneously she discovered and shelled two large enemy submarines which remained at great distance and fled after two hours cannonade.

Enemy's Works Bombarded.

LONDON, December 27. PARIS.—This afternoon's Communique announces that there was nothing to report during night except in Lorraine where French artillery bombarded the enemy's works southwest of Chateau Salins.

Latest Paris Bulletin.

LONDON, December 27. The Paris Communique says that the French artillery was very active in Artois south of Baillent and south of Arras. It made very successful practice in Champagne disturbing the enemy working parties. A fine shot blew up the Munition Depot in Woivre. A French battery caught a Munition train which had halted at the station of Hachimette in Vosges and observers saw a terrific explosion. The Press Bureau communique says there was some mining activity south of La Bassée Canal where an enemy mine failed to damage our trenches. Our artillery north of Somme was effective against the enemy's positions east of Albert. Elsewhere there were only intermittent minor artillery engagements.

Trenches and Railways Bombarded.

LONDON, December 27. The Communique says.—The enemy in the morning sprang a mine opposite our line southeast of Hohenzollern

TELEGRAMS.

redoubt. We consolidated the nearest edge of the crater. Our artillery bombarded hostile trenches south of Lille, and the Armentieres railway with good effect. The enemy replied vigorously but did little damage. Elsewhere there was only normal artillery.

A French Liner Torpedoed.

LONDON, December 27. PARIS.—The "Ville De La Ciotat" which was the Messageries liner of 6390 tons was torpedoed by a German submarine in the Mediterranean on Friday without warning. The passengers and crew have been landed at Malta.

Parapets Destroyed and Blockhouses Blown Up.

LONDON, December 28. PARIS.—Last night's communique said.—We successfully bombarded the enemy positions between the grand Dune and the Sea destroying the parapets and blowing up the blockhouse. We exploded a mine in Artois north west of Hill 140 and frustrated the enemy attempts to occupy the crater. Our artillery between Somme and Rheims damaged a German work. The Germans after a bombardment in Champagne launched an attack on our lines which was easily repulsed. The French artillery made good practice in Vosges destroying a battery of machine guns.

A Quiet Night.

LONDON, December 27. PARIS.—A communique says the night was quiet on the whole front.

General Castlenau's Return.

LONDON, December 27.—ATHENS.—General Castlenau has left to return to France.

Persia.

Persian Cabinet Resigns.

LONDON, December 27. TEHRAN.—The Cabinet has resigned and the Shah has nominated Prince Firman Firman as Premier.

The New Cabinet.

CALCUTTA, December 27. The Persian Consul General has received a cable from the Foreign Office, Teheran, that the following is the new Cabinet:—Prince Farman Farman, Premier and Minister of the interior; Sepahdar Azam, War Prince, Alaes-saltaneh, Justice; Prince Shahaboddowleh, Public Instruction; Sardaremans Posts and Telegraphs; Saremoddowleh, Public Works; Mashaverolmamlak, Foreign Office.

Fighting in Persia.

LONDON, December 27. PETROGRAD.—Details of the defeat of gendarmes and rebels at Robat Kerim twenty-five miles southwest of Teheran show that the Russians, on learning of the arrival at Robat Kerim of a band of a thousand horsemen under the well-known Emir Khishmet, sent a detachment on Tuesday night in order to surprise and destroy them. The Russians found two battalions of gendarmes and five hundred horsemen holding a fortified mountain fortress. The Russians were received with a violent fire, and after artillery preparation the whole force attacked and routed the rebels.

Rebellious Persian Gendarmes. Defeated by Russians.

LONDON, December 27. PETROGRAD.—The communique says.—The Russians midway between Teheran and Hamadan defeated a Turco-German detachment consisting of rebellious Persian gendarmes and bands armed with artillery and machine guns. The enemy lost several positions and many were killed or wounded, others fled.

German Minister to Persia. Proceeds to Bagdad.

LONDON, December 27. It appears that Prince Henry of Reuss, German Minister to Persia returned to Teheran after his abortive attempt at a coup d'etat and subsequently left for Kermanshab. He afterwards proceeded to Bagdad.

Serbia.

Serbia's King in Italy.

LONDON, December 27. A telegram from Italy says that King Peter of Serbia has arrived in Italy from Valona.

Montenegro.

A Montenegrin Victory. Enemy Driven Headlong.

LONDON, December 27. A Montenegrin communique says the Montenegrin offensive in Sanjak led to a sanguinary engagement on the 23rd. The enemy was driven headlong towards Bilopolje, leaving on the field over five hundred killed. A hundred prisoners were taken.

The Montenegrin Offensive.

LONDON, December 27. The Montenegrins have continued offensive successfully. The communique says that they have captured several villages after sharp fighting all day. The Austrians lost heavily.

Germany.

Economic War Must also Go.

LONDON, December 27. Herr Ballin, manager of the Hamburg-America line publishes his Christmas wishes in a German newspaper.

TELEGRAMS.

He says that the men who are called upon to construct peace will have as their foremost task, besides ending the war, which has destroyed generations simultaneously, the ending of the armament fever, and also, the finding of security that a sanguinary war shall not be followed by an economic war which shall separate nations.

The Projected German Attack.

LONDON, December 27.

According to advices received in Amsterdam from the Belgian frontier, the Germans are carrying out considerable movements of troops behind the front. They are delaying the projected attack owing to increasing ignorance concerning the numbers and positions of the Allies.

INDIAN TELEGRAMS.

(FROM OUR OWN CORRESPONDENTS.)

(By Wire.)

Delhi.

Hospital in Mesopotamia.

For British and Indian Troops.

DELHI, December 27.

A Press note says:—The Indian Council of the Saint John Ambulance Association have received an urgent demand for a complete general hospital in Mesopotamia comprising one thousand beds for the British and two thousand beds for the Indian. The Council would be greatly obliged if working parties throughout India would come to their assistance and inform them to what extent they are prepared to supply the articles required, viz. 100 British replacement units, 200 Indian replacement units, each for 10 beds, also 19 complete British hospital units, 20 complete Indian Hospital units, each for 100. The above make up what is needed for a complete hospital of 3,000 beds.

Calcutta.

Highway Robbery in Calcutta.

Money Looted: Victims Fired At.

CALCUTTA, December 27.

A case of highway robbery occurred at 51, Chaulpatty Road, Bhowanipore, at 6 p.m. this evening. Two brothers, Jyoti Chandra Ghosh and Satish Chandra Ghose, who are bookmakers, were returning home from the races via Harish Chunder Mookerjee's Street in a tiffin gharry. At the corner of Chaulpatty Road they alighted and proceeded up the lane which is too narrow for a gharry. Just as they entered the doorway of their house two youths ran in after them producing revolvers, apparently Mausers, and demanded their money. The bookmakers surrendered their bag containing between Rs. 700 and 800 in small notes and cash. After it had been given up one of the youths fired at Jyoti and shot him in the stomach. The bullet was slightly deflected by Jyoti's thumb and the wound was therefore only a surface one and will probably not prove serious. The injured man was taken to Shambhunath Paridit Hospital, where the injury was attended to. The two youths disappeared in the crowded traffic returning from the races.

Burma.

Suspect to be Arrested.

RANGOON, December 27.

The Local Government has issued an Official note to-day, authorising all Police officers not below the rank of the officer in charge of Police Station to arrest without warrant any person against whom reasonable suspicion existed that he had acted, was acting, or was about to act, with intent to assist the King's enemies in a way prejudicial to public safety or the defence of the British India.

Mysore.

Charge Against Rickie.

BANGALORE, December 26.

Mr. R. Rickie, who was taken into police custody on release from the civil power, was produced before Mr. A. R. Cox, District Magistrate, who remanded him till the 5th January. On that date if after enquiry Mr. Cox finds that there is a case for trial he will commit him as a European British subject to the Madras High Court. The charges against him are attempting to murder a police officer, attempting to escape from custody and obstructing a public servant.

BRIEF TELEGRAMS

The large estate in Simla known as Longacre, which since the demolition of the Town Hall has been used as the skating rink and general place of amusement for the public, has been sold to Messrs. Davico Brothers the well-known confectioners of Simla, the price paid by them being one lakh fifty thousand rupees.

A Simla message states that the new scheme for the enlistment of the domiciled Anglo-Indian is sanctioned and that the necessary details are expected to be published shortly.

James Meston will leave Lucknow on the 2nd January visit Allahabad and Benares on the 3rd and proceed to Gorakhpur arriving there on the 4th. On the 8th January he will leave Gorakhpur and return to Lucknow arriving on the 7th.

The Indian National Congress.

PATRIOTIC SPEECHES AND PRESS COMMENTS.

(FROM OUR OWN CORRESPONDENT.)

(By Wire.)

The National Congress.

BOMBAY, December 27.

The Indian National Congress assembled this afternoon shortly after 1 P.M. in the pandal, which is big enough to hold ten thousand persons and which was profusely decorated with flags. At the back of the platform were life size portraits of the late Sir Pherozeshah Mehta and Mr. Gokhale, and while two smaller ones were hung over the platform, inscriptions mourning the loss of these great patriots were also put up in various places, while one expressing loyalty to the Crown was most prominently placed in front of the entrance. The President elect, past Presidents of the Congress, Chairman and members of the Reception Committee came in a procession. There were about 1,600 delegates and 750 lady delegates and visitors besides about five thousand visitors.

After the procession reached the platform Sir S. P. Sinha was conducted to the chair specially reserved for him on the platform, which was huge and full of distinguished leaders and visitors, among whom were seated on the right of Sir S. P. Sinha Messrs. Wacha, Muzrai Haque, Sir Chandavarkar, Pandit Madan Mohan Malaviya, Messrs. Mudholkar, Bupendranath Basu, Harkishenlal, Herchendra Rai and T. M. Malvie and Mrs. Besant. On the left were Mr. Surendranath Bannerjee, Nawab Syed Mahomed, Mr. Subba Rao, Sir Dinsha Petit, Sir Balchandra, Sir Ibrahim Rahimtullah, Messrs. Khare, W. A. Wadia and Gandhi. There were also on the platform the Hon'ble Mr. Webb of Karachi, Mr. and Mrs. Tata, Mr. B. Chabral, Justice Shah, Kumar Maharaj Singh, Mrs. Sarojini Naidu and Dewan Bahadur Govindaraghava Iyer. There were many members of the Moslem League. The proceedings were opened by Indian ladies singing a patriotic song of welcome.

Mr. Wacha then offered all a most cordial welcome for their kind attendance in such large numbers. After referring with tears in his eyes to the domestic calamity unprecedented in its annals which has overwhelmed the Congress in the deaths of three stars of first magnitude who had shone steadfastly and brilliantly in the firmament of the Congress, he appealed to them to give the same hearing to his son, who was to read his speech owing to his (speaker's) failing eye-sight, as they would have kindly given him.

Proposing the President.

Mr. C. H. Setalvad, in formally proposing Sir Satyandra Prasanna Sinha to preside, briefly referred to his career. He said that they were all aware how worthily Sir S. P. Sinha had filled the office of the Member of the Viceroy's Council with honour to himself and with honour to all India. It was said by some of their avowed enemies, and by some who chose to style themselves their friends, that the Congress had done its work, that it was no longer needed and - was on the wane, but this vast assemblage gave a lie direct to any such suggestion, and the enthusiasm with which the crowds greeted the arrival of their worthy President at the station and throughout the streets fully demonstrated - if any demonstration was needed - in how high a place the Congress still is held in the affection of the popular mind. They could tell their worthy President that it was not in their hands to give the gifts of high office or gifts of alluring titles, but they could assure him, if he employed his great talents in the service of his country as his presence there promised, that he would enshrine his name in the hearts of a loving people.

Mr. Surendra Nath Bannerjee, in seconding, said that it afforded them an opportunity of saying what they felt about the President-elect. The Indian Member of the Viceroy's Executive Council, the first Indian Advocate General of Bengal, the indisputable leader of the Calcutta Bar, Sir S. P. Sinha's career had been of exceptional brilliance in the profession to which he belonged. It was their earnest hope and prayer, Mr. Bannerjee said, that he might crown his distinguished career by devoted service to the motherland which will place him in the first rank of those illustrious patriots whose achievements and memories are a precious and abiding possession with them. His association with them was a moral asset of immense value, and gave very great importance to the national cause, for if it meant anything, it meant that all that was best, truest and noblest in the public life of India was with them. Mr. Bannerjee, in conclusion, said: "May that banner float over us and our constitutional efforts for the regeneration of our ancient land. We are on the eve of great possibilities of a readjustment, which will have a profound influence upon the future generation to come. At such a critical time we need the sobering influence, wise counsel and statesmanlike guidance of such a man as our friend here, and therefore we welcome him with alacrity and enthusiasm and elected him as President of this Congress."

Pundit Malaviya in supporting the resolution, said that it would not be correct to say that Sir S. P. Sinha had not already distinguished himself in the service of the country. By mere dint of merit and character, it was he who first had the post of the Advocate-General opened to an Indian. The second great service he rendered to the country was at the time of the appointment of an Indian Member to the Viceroy's Council. Then he presented to the Government in his person a man of high merit and character, so much so that he commanded the admiration of so high a critic as Lord Morley, and thus established the fact that there was merit enough in this country to fill the posts of high honour, if only those in whose power it was to give those posts were willing to do so. Their friend came to them with all those distinguished qualifications, and the speaker joined with his predecessors in the desire that in the higher field of service he would distinguish himself, and that when the best intellects of the country worked together for a substantial step forward in the direction of self-Government he would help them and lead them aright in attaining it.

Mr. Harchand Rai of Karachi and Dewan Bahadur Audinarayanaya of Madras also supported the motion, which was carried with enthusiasm. Then, amidst shouts of Bande Mataram and hearty cheers, Sir S. P. Sinha occupied his seat and read his address, which was often punctuated with applause.

The forensic eloquence of Sir S. P. Sinha, his clear voice and distinct utterances kept the whole Congress pandal spell bound for one hour and ten minutes which the President took in delivering his inaugural speech. The address was well received, and was punctuated at the conclusion of almost every sentence with cheers and applause. Excepting perhaps those who held extremist views among the delegates, who were seemingly disappointed in not urging for immediate self-government, the address was admired by all. Sir S. P. Sinha's reference to the Congress ideal of "the Government of the people for the people and by the people" and "good government could not be a substitute for self-government" was received with renewed cheers, and Sir S. P. Sinha had to wait some time to allow the wave of enthusiasm to subside. His voice, however, fell suddenly when he said that a few years ago unhappy statements and actions of responsible statesman gave rise to widespread suspicion that there was a change of policy of the Government. But he was cheered justly when he announced at the topmost of his voice and with the fervour of religious conviction that righteous policy was still the policy of the great English nation. When, however, at the next moment he announced that the time had not yet come to attain self-government Sir S. P. Sinha stopped for a few seconds to gauge the feeling of the house, but it was received with apparent indifference. Of the three ways suggested by the President to obtain self-government, the whole Congress was with him when he said that it could be obtained by means of progressive improvement in mental, moral and material conditions of the people and thereby render themselves worthy of it. Representatives of the country, however, gave him a patient hearing when Sir S. P. Sinha, trained lawyer of exceptional merit, advanced arguments in support of and refuted those of his opponents against granting commissions in the army and military training for Indians. They not only admired his abilities as a debator, but expressed their entire acquiescence by renewed cheers and applause.

The Congress was then adjourned until to-morrow.

Congress Programme.

BOMBAY, December 27.

To-morrow's meeting of the Congress has a heavy programme to go through. Resolutions relating to the two controversial questions namely alteration of the constitution and the formation of Home Rule League have been postponed till Wednesday. A draft resolution on that subject is at present ready for introduction. Further measures of reform as steps towards the goal of self-Government as defined in article (1) of Congress Constitution and appointing a Committee to frame a scheme of reform to confer on the subject with the Committee which might be appointed by the Moslem League, and then submit the report to the All-India Congress Committee before June next, the scheme to be on the lines of broadening the basis of Legislative Councils to ensure an elective majority, enlarge the powers of the Legislative Councils so as to make executive Government responsible to them, and introduce provincial autonomy in all provinces of India. To-morrow seven resolutions will be moved from the chair one of loyalty, one of success to the British and allied arms, one for the separation of the judicial and executive functions, four expressing grief at the deaths of Mehta, Gokhale, Cotton and Kier Hardie. Important resolutions to be discussed to-morrow are (1) Military and naval training for the people, 2, Modification of the Press Act 3. Protesting against the treatment of emigrants by colonies, 4. Advocating India's right to be represented in the Imperial Conference by at least one representative from the elected members of the Councils, (5) Urging the abolition of indentured labour, 6. Establishment of High Courts in Burma, Punjab and Central Provinces and advocating the Swadeshi movement.

National Congress Compromise Committee.
An Important Decision.

BOMBAY, December 27.

The committee appointed at the session of the Indian National Congress at Madras last year to consider the question of a compromise between the Moderates and Nationalists so as to enable the latter to be elected as delegates for the Congress met yesterday morning and carefully considered the various details connected therewith. The deliberations of this committee were duly reported to the members of the All-India Congress Committee who held a meeting last evening (Sunday), and unanimously passed a resolution in favour of a compromise and decided that public meetings convened by political associations of not less than two years' standing on the 31st December 1915, though not affiliated to the Congress should have the right to elect delegates for the National Congress, the maximum number of delegates to be elected at such public meetings being limited to fifteen. Before the Surat split any public meeting could elect any number of delegates to the Congress, but the Convention then brought into existence laid down that Provincial and District Congress Committees should be formed and affiliated to the National Congress and that it was only affiliated associations which had the right to elect delegates. The unanimous resolution of the All-India Congress Committee will hereafter enable political associations already in existence, but not affiliated to exercise the right once enjoyed by them of the election of delegates, and delegates being of course required to sign the first creed of the Congress Constitution. This resolution of the All-India Congress

Committee will have to be passed by the Congress, and it is therefore, not possible for the Nationalists to come into the Congress till next year.

(1) That any public association of two years standing having accepted the Congress creed and made the acceptance of the creed a condition precedent to the membership and having notified such acceptance of the creed to the Congress Committee of the province in which that association is situated, will have power to hold public meetings for the election of delegates to the Congress the number of delegates thus elected being fifteen. (2) That the All-India Congress Committee will have power of disqualifying any of such associations to elect delegates when they think that these associations are acting in a way contrary to the first article of the constitution of the Congress.

Sir S. P. Sinha to be Entertained.

BOMBAY, December 28.
Sir S. P. Sinha will be entertained at dinner to-night by the leading Parsi gentlemen at the Ripon Club.

An Evening Party to Presidents and Delegates.

BOMBAY, December 28.
All the members of the Reception Committees and delegates of the 30th Indian National Congress, and the All-India Muslim League have been kindly invited to meet the Presidents of the Indian National Congress and the All-India Muslim League by Sir Adamjee Peerbhoy and Sons at an Evening Party to be held at Tardeo, Bombay, on Friday the 31st instant.

Comment on the President's Address.

BOMBAY, December 28.
Commenting on Sir S. P. Sinha's address the "Jam-e-Jamshed" says:—On some points Sir S. P. Sinha's language is held by some strong and on others he is thought to have been somewhat lukewarm. We believe we are not wrong in anticipating for this year's Presidential address a wide-felt and general acceptance on the part of the Congress party and those who constitute the advanced guard of Indian political opinion.

The "Times of India" says:—Sir S. P. Sinha delivered the speech in the hope of discovering a common platform on which all who truly love this country can unite.

Referring to Sir Sinha's remarks on granting Commissions in the Indian army and Military training for the people the "Times" says that it is a reform which ought not to be delayed. As regards the abolition of differentiation under the Arms Act the paper says:—We have a common platform. The speech without relinquishing any of those great causes for which the Indians are fighting is sober and practical and even the contentious question of Home Rule for India was cautiously handled.

The Bombay Chronicle.

In the course of a lengthy article on Sir S. P. Sinha's speech the "Bombay Chronicle" says that the President discussed the question of self-government with courageous frankness that we should have expected of him and we think that he expressed on the whole the view of the vast majority of his hearers. What India wants now and immediately is an earnest from Great Britain that the British policy in India is to be definitely devoted to the end of achieving for India self-government and independence within the Empire and the first substantial instalment of responsible administration.

Press Opinions.

LAHORE, December 27.

Commenting on Sir S. P. Sinha's speech at the Congress the "Punjabee" says:—"It is at least gratifying to find that though he thinks the goal is not yet, he does not think it is so remote that it cannot effectively influence our imagination and our activities, and further that he is in favour of our straining every nerve both by appealing to the Government as well as by measures of self-help to hasten the goal."

The Tribune.

The "Tribune" says:—Sir S. P. Sinha, President of the present session of the National Congress is extremely modest and inherits a great deal of that national and traditional virtue called "self-effacement", but the public leaders in India ought not to be swayed by considerations of undue modesty and avoid positions requiring courage, grit and resourcefulness. After all in these days of struggle and competition there is little or no room for self-depreciation, which is a middle age virtue, and hardly suits one when called upon to fill not a place of mere honour but one of labour.

The Statesman.

The "Statesman" considers it carefully considered wise, and reasonable, but regarding his plea for declaration of future policy it writes:—"As a distinguished lawyer Sir S. P. Sinha must be aware that grave disadvantages attach to any formal declaration relating to distant future. The coming generations cannot be bound by the men of to-day. Nevertheless, if these difficulties can be overcome we see no objection to the sympathetic expression of the views of the British Government."

The Englishman.

The "Englishman" says:—The Presidential address represents a sane outlook, but even he in evident desire to meet the restless spirits who hover around Mr. Besant's banner, ignores the difficulties that place his own proposals, no less than the proposals of Mr. Besant beyond the pale of practical politics. Regarding the declaration of policy it considers that it would be unwise and superfluous. Promises hitherto have served only to increase the very impatience which Sir S. P. Sinha deprecates.

The Bengalee.

The "Bengalee" says:—Such good frigid and barren political formulas that the army should not be nationalized any more than the Government of the country should be nationalized by a stroke of the pen, cannot soothe the aching wound. Sir S. P. Sinha's voice is a full mouthed organ when it formulates ideas but tinkling of cow bell when it comes to the question of realisation.

The A. B. Patrika.

The "A. B. Patrika" says:—He urges that it will take along time before the Indians are fit for the real self-

government. There is nothing new in this argument. It has been said again and again by our Anglo-Indian ill-wishers. The speech is a direct attack against Mrs. Besant and the Grand Old Man, who have raised the cry of Home Rule League.

The Indian Mirror.

The "Indian Mirror" says:—We are unable to take it as a magnificent speech but it will do no harm. We expected a clearly cut programme for the moderate national workers, but we are disappointed.

To-day's Sittings.

BOMBAY, December 28.

The Congress resumed its sitting to-day a little after 12. The proceedings commenced with the singing of the patriotic song. The first seven resolutions relating to the deaths of Gokhale, Keir Hardie, Cotton, Maita and expressing India's loyalty, praying for the success of Great Britain and the Allies, and expressing gratitude to His Majesty's Government for extending the term of office of H. E. Lord Hardinge as the Viceroy till March and praying for further extension till after the present crisis was over, were put from the Chair and declared carried.

All-India Hindu Conference.

BOMBAY, December 27.

The All-India Hindu Conference met again to-day under the Presidency of Pandit Madan Mohan Malaviya. There was a large and distinguished audience. Mr. Tilak wrote a letter regretting his inability to attend owing to his ill-health. Then resolutions were passed expressing the gratefulness of the whole Hindu community to the Government for granting a charter to the Hindu University of Benares and placing on record its thankfulness to the Ruling Princes and other donors, and its high appreciation of the service rendered by the members of the University Committee. The speaker on the resolution expressed disappointment at the limitation put on the powers of affiliation in the University and expressed the hope that the Government would extend the same, so that the Hindu University might be able to take within its folds the Hindu collegiate institutions outside Benares. Other resolutions referred to the supreme importance of conserving the agricultural industry of the country, the necessity of encouraging Sanskrit study, and pressing on the Government the claims of the Ayurvedic system. Mr. Manji the Maharaja of Coimbatore and Dinadhar Sharma spoke on the necessity of temperance and total abstinence. Pandit Madan Mohan Malaviya, in closing the proceedings, made a spirited appeal to see that the Hindu community regains its former glory and greatness. The Conference came to a close with a vote of thanks to the Chair.

The 12th All-India Temperance Conference.

This Conference will meet at 8 A. M. (Standard Time), on Thursday, 30th December 1915, at the Bowen Memorial Hall, Lamington Road, Girgaon, Bombay. The Hon'ble Rai Gokal Prasad Bahadur, M. A., L.L.B., of Allahabad, will preside.

Proposed Meeting of Pressmen.

BOMBAY, December 27.

It is proposed to hold an informal meeting of the Proprietors and Editors of Newspapers and Proprietors and Managers of Printing Presses to confer as to what steps may be jointly taken to deal with the Press Act and other matters of interest to the Press. The Conference will be held here on Thursday morning.

Theosophic Convention.

BOMBAY, December 27.

Mrs. Besant delivered the second of her convention lectures this morning at Gamdevi on the subject of "Theosophy and Man" H. H. the Holkar of Indore was among those present. The lecturer said that the evolution of man from the stage of savage to that of the highest Deva must be understood in order to realise the potentialities of the self in man. She dealt with the two important laws of reincarnation and Karma and pointed out that when man reached the stage of vairagya and desired nothing in this world, then began the stage when he would see the highest and the most beautiful in self, the reflexion of the same beauty in life down here not having any attraction for him. In conclusion he said that the Sun was always shedding light all round, but it was only the ignorance of man that refused to receive the benefit of that light, and shut all windows and shutters against the light of the Sun. But the divine light of the Sun was always knocking at the door and those men who had knowledge enough to receive the light were bound to be benefitted by it as the law of human evolution was ultimately to receive Divine light.

The Anglo-Indian Empire League.

BOMBAY, December 27.

The Anglo-Indian Empire League will hold a Conference in this city for three days from the 29th to 31st December.

Representatives from all parts of India will meet to discuss the matter pertaining to domestic economy of the Anglo-Indian community. Valuable and formative papers will be read on such subjects as finance, higher education, colleges, volunteer service, enlistment in the regular army, patriotism, service in railways, medical and telegraphs and the mutual benefit fund.

Mohomedan Educational Conference.

Arrival of the President.

POONA, December 27.

The Hon'ble Mr. Justice Abdur Rahim, President-elect of the All-India Mahomedan Educational Conference arrived in Poona this evening, and was given a great reception by the local Mahomedan community. This happy result was due to the compromise effected almost at the last moment by which invitations originally issued in the name of the Bombay Provincial Mahomedan Conference was changed to that of the Bombay Presidency Mahomedans. Some 2000 Mahomedans were present at the

station to receive the President-elect who was introduced to the principal gentlemen and delegates present by Sahebzada Aftab Ahmed Khan, Barrister and Mr. Ebrahim Haroon Jaffer. A procession of motor cars and carriages was then formed and the President four-in-hand carriage escorted by a body guard of cyclists and others on horseback was taken to his bungalow on the Bund Road. The entire route was decorated and Mr. Justice Abdur Rahim was garlanded at intervals along the route. The enthusiasm was so great that the carriage was unharnessed and then drawn for the last part of the journey.

A Message from the King-Emperor.

BOMBAY, December 27.

H. H. the Governor of Bombay has received the following telegram from His Majesty the King-Emperor in reply to his message sending the Presidency's loyal and devoted Christmas greetings:—"I heartily thank you for the loyal greetings from the Bombay Presidency, and I wish its people prosperity and happiness in 1916.—George R. and I."

Arrival of the Mail Steamer.

BOMBAY, December 27.

The P. and O. Company's S. S. "Caledonia" with the outward mails of the 10th instant, arrived here at 1 A. M. to-day, from London with heavy new year mails and passengers. The "Caledonia" experienced a fine voyage throughout, and the only regretful incident was the death of Lieutenant-Colonel King, which occurred on Christmas day. Among those who arrived here were the Right Hon'ble Earl Brassey, Lady Willingdon's father, General Sir A. and Lady Pearson, Sir F. R. Wynne, Mr. F. D. Patwardan and the Hon'ble Mrs. Errington.

The Progress of Native States.

Compulsory Education in Indore.

BOMBAY, December 27.

Following the good example set by Their Highnesses the Gaekwar of Baroda and the Maharaj of Mysore, His Highness the Maharaja Holkar of Indore has made elementary education compulsory throughout his State and thus has earned the gratitude of his people. His Highness has made adequate provision for building and maintaining additional schools for the fulfilment of his object and as soon as these schools are ready this order will take effect.

Latest Telegrams.

LONDON, December 27.

CAIRO.—General Sir J. G. Maxwell General Officer Commanding in Egypt, replying to the King's message to the Army and Navy says: Officers and men of your Armies in Egypt drawn from the United Kingdom, Dominions and India unite in humble thanks for the gracious and inspiring greetings. We are proud of the confidence placed in us and of the share we are taking in fight for victory.

It transpires that the Revolutionary movement in China is not confined to Yunnan but has spread to Kwangsi where there is bitterest antimongol feeling. Prominent revolutionary leaders are hastening to the scene. Yuan Shikhai has created a crowd of Dukes and other Nobles among Provincial Governors and Generals alienating the sympathies of powerful personages who have not been so honoured.

LONDON, December 28.—Eighty have been drowned on the Ville De La Cistat.

ప రాసు వారి నాకి ను ముంచుట.

అందును దేశమును 27:— పాసు విల్లాజియోయి టుయ అనునాక నొక జగ్గున జలాంకరము లు రప్పించి శుక్రవారమునాకు మధ్యహారమునను ప్రవేశ పాచ్చరింపకుండ కొట్టినది. ప్రయత్నమును నావికులు మూల్కలో దింపబడిరి.

ప రాసు వారి ప్రకటనము.

అందును, దేశమును 28:— శత్రువులు హా హాంబల రిను రిదొలునుపనున నున్న మా సేనల చేయవను నేడువను మాన నొక కందకమును పేర్చిరి. లేరికి దక్షిణముననున్న శత్రువుల కందకములపై నెను ఆ రెండుదేరిని ఇనుపబారిమిదను మేను ఫిరంగులను కాల్చిరిని శత్రువులనుదా ఫిరంగులను మె:దుగ కాల్చి గాని నవ్వు మేమి మాను కలగలేదు. లేకిన పోట్ల ఫిరంగులముద్దనుబరిగినది. గానిరెదుర్పాకిని సముద్ర మానవను మధ్య నున్న శత్రుస్థానములపై నె మేను గుండ్రను బరిపెరిమి. ఆర్మీయనునో 140వంద కుత్తరమున మేను మండుగని పేర్చిరిమి. సోమకును రెయియును మధ్య మేను ఫిరంగులను కాల్చిరిమి. జర్మనులు మంపేనలో ఫిరంగు లను కాల్చి తలపడి తమమది. వాస్తేనునో పరాసు వారు ఫిరంగులను గాల్చి శత్రువుల మరఫిరంగులను హాశను చేసిరి.

మొహామేదుయానో వైద్యులు:— వారాస్థానము వారిటుల ప్రచురించిరి.—ఆంగ్ల దేశములను రోగులకు కెయ్యి మందికిని భారతీయులకు రోగుల 2 వలసందికిని ఇకిత్తయిన రుక్మకు తకువైద్యులు నొకనాని తక్షణమే నిర్మింపవలసిన దని నెంటుజాను వైద్యులహాశనుసంఘముయొక్క ఇండియా సంఘమువారు కోరబడిరి. ఈరోగుల కర్తవ్యము వస్తువులన్ని యను గావలసియున్నది. భారతీయులెంతవరకు సహాయ మొన రింపగలరో తెలియజేసినయెడ చాలసంతసింతురని సంఘము వారు తెలియజేసిరి.

తాలూకు నియ్యయన్నప్పటికిని చువకు గాన సేన కార్య
మూల చాలకరకు తృప్తికరముగా జరుగుచున్నవ చెప్పటకు
గాని తాలూకు తృప్తికరముగా జరిగింతుకొనుటకుగాని విజ్ఞ లే
కున్నది. తక్కిన కారణము లటుండగా, ఇందుకు ముఖ్యకార
ణము సాక్షాత్త చాలకపోవుటయే. రెండు మూడు తాలూకా
లొక్కొక్క తాలూకాబోర్డుగా నున్నవి. ఒక్కొక్క
తాలూకాలో చా. గ్రామము లున్నవి. ఒక్కొక్కతాలూకా
బోర్డుకింద కొన్ని వందల గ్రామములు చేరియున్నవి. (ప్రతి

ప్రజలకు స్వపరిపాలనాధికారము నిచ్చినయెడల నా
యధికారమును పాదుచక్కగా వినియోగించి తాము లాభ
మును పొంది దోరతనమువారికి సహాయమునుగి యభివృద్ధిపొం
దుదురాతకు తమ కిచ్చగించిన భక్తివహించుటను పాదుచేసేకొ
ని అల్లకల్లులను గావించురా యనుసందేహము దోరతనమువా
రి తుండుట సహజము. అట్టి సందేహమువారికి తమండచేసిన
గాని మనకు దోరతనమువా రధికారమునుగి కలిపింపదు
గదా! అట్టి సందేహము దోరతనమువారికి తమండచేయుటకు
పాదుగ్రామస్థుల కిష్టమిచ్చిన యధికారములను స్వాతంత్ర్య
ములను జక్కగా వినియోగపరచి దోరతనమువారికి సమృద్ధిము
పుట్టించితిరేని దోరతనమువారు మనమింకను నూతన స్వాతంత్ర్య
ములను అధికారముల నిచ్చుటకు సాధనమునను కదా! కాబట్టి
గాని సందేహముతీల నేర్పవలచి దోరతనమువారు పరిస్థితిను
తమకిచ్చిన యధికారములను చక్కగా వినియోగపరచుకొనుట
గాని ముఖత పరిధాన కార్యము.

చరు-మిషనుకా లేజ్, గుంటూరు

గురితూరు రేణు పేయ్యర సంఘము.

23 వ తేదీన జరిగిన తీర్మానములు.

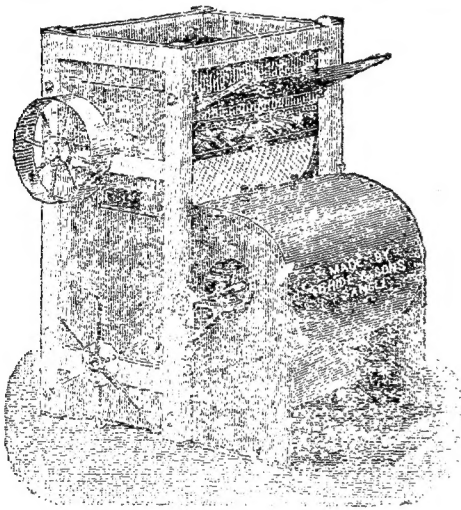
మోటారు బండ్లను, అతిసులభముగా నడుపునీవుజరిచిన నం.
పూర్ణముగ శేష్యుని నగోయవారు మాకు వెంటగోనాం.
డి. మోటారు హైరింగు కంపెనీ,
[పెలిఫోన్ నెం 636.] 13, బ్రాజ్స్, మదరాసు.

త్రికాలదర్శన అద్దము

మీకు భూతభవిష్యద్వర్తమానముల నెరుంగ కోరికగలదేని మాకు వ్రాయండి. త్రికాలఫలము లరయ నిది యొక్కటియే మార్గము. ఈ అద్దపు మునకయి యోగ్యతాపత్రములు మాకు వచ్చి యున్నవి. స్త్రీలు, పురుషులు, బిడ్డలు దీనియందు నమ్మకముగల వారందరు వారి యూహలను, తత్ఫలితములను చెలిసికొనగలరు. దూరజేశముల నున్న మీ బంధువుల స్నేహితుల యోగక్షేమములు, యుద్ధసమాచారములు, వర్తకమున లాభ నష్టములు, వస్తువుల ధరలు, పరీక్షాఫలితములు, ఉద్యోగము మొదలగు ప్రశ్నలకు మా యద్దము తృప్తికరముగ జవాబు ఇచ్చును.

పెద్ద చక్కని సీత అద్దము 6 0 0
సీత అద్దము 8 9 0
సామాన్య అద్దము 2 9 0
ఈ త్తరములు ఆంగ్లేయభాషలో వ్రాయవలెను.
ఆమాభాయి వాగ్భిజీ ఫటల్,
కరంసాద్. ఆనందమార్గముగా, కైరాతిల్లా,
Ashabhai Vagbhijee Patel, Karamsad.
Via Anand Kaira District

Bhide & Sons Sangli (Bombay)
Manufacturers of Improved
Ground Nut Decorticator or opener.

పేరు తెనగలను బలుచు

నూతనాభివృద్ధినొందినయంత్రము

ఈయంత్రము పేరు తెనగ కాదులను పగుల గొట్టుటకు గాను నిర్మింపబడినది. లోపల పప్పును పగుల గొట్టుటకు కుభ్రముగా ఒలుచును. బొంబాయి నుదరాను రాజధానలం దన్ని భాగముల పరీక్ష స్తినదననది.

మాయంత్రమును గొనుట మిక్కిలి లాభకరము.
విశేషములు తెలుసుకొన గోరువారు ఇంగ్లీషున మాకు వ్రాయుచును.

బై డె అందు సన్ను, సాంగ్లి - బొంబాయి.

“శబ్దకౌముది”

అను సకారాది అంభోనిధుండువు. ఇది కేబుల్ ఇయండ గలది. ఇట్టిది కే తెక్కడనులేదు. కావున అపూర్వమైనది. కల మిక్కిలి సరసము. ఫలమధికము. ప్రతి రోకి వెల రు. ౧. తపాలాఖర్చులు ప్రత్యేకము. పలయవా రిట్లు వ్రాయుదు యస్. వి. రంగాచార్యులు,
83, వరదానా త్రిపుప్పన్ వీధి, చెన్నైపురి.

యువతీ నిద్యానిలయము-వావట్ల

లోనకు వెకందరి పరిక్ష పాఠ్యము అయి తెలుసునిండు అయినట్టి యువాధ్యాయుని యొక్క ధ్రువ మెట్టివ్యక్తతకా తెలుసునిండుపాఠ్యము అయిన నురియొక్క ధ్రువ ఈ పాఠశాలకు ఉపాధ్యాయులుగా కావలసియున్నాడు. అట్టివానినిరైననున్న యెడల తమ దరఖాస్తులను ఈ క్రింద గురితముజేసినవారికి ఈ సంవత్సరము అఖిలలోగా తమ దరఖాస్తులను పంప వేడు చున్నాము. ఈ మొంత శతకమును గోరునది దరఖాస్తులో తెలియపరచునది.

బాపట్ల చో. సీతమ్మ.

The Fascinating Perfume
OTTO DILBAHAR (REGD)

అందరి మనస్సును రమింపజేయు

ఆటో దిల్ బహారు

మనోరమ్యము గాను కొంతకాల ముందునట్టి అపూర్వవాసనయును కలదు. ఇట్టివానిని సారాయి మొదలగువాటియొక్క సంబంధము భావించుటలేదు. వేతిగుడ్డలోగాని చొక్కాలోగాని వైనగాని 2-3 చుక్కలు విడిచిసంతట ఒక వందవకమును మధ్యలోనుండు యెంత సుఖమునా వాసనను అనుభవించ వచ్చునో అంతఅనుభవించును. ఇతర వాసనలు యేవేనియైనా గాని ఆటో దిల్ బహారు యొక్క వాసన ప్రాధాన్యముగా నుండును. ఈదినమే ఒకబుడ్డికి వ్రాసిపంపుదు.

వెల 1/2 డ్రామా 1-కిరూ. 0-8-0
,, 1 డ్రామా 1-కి ,, 0-12-0 వి.వి. చార్జీ యూ. 0-4-0 ప్రత్యేకము
,, 1/2 అవున్సు 1-కి ,, 2-0-0

ఓట్టోదిల్బహారు నుగంధకాన్తు ఒకటికి వెల 0-1-0.

పీటినితీయునప్పుడు ఓట్టోదిల్ బహారు రస పేడను పరిక్షించి తీయవలెను. ఈయంగం దృక్పథములు ప్రతి మహిడండు గొప్ప గొప్ప పేరుగల దుకాణములలో దొరకును. అట్లు దొరకనియెడల పోలోపజంట్లు పోలోపజంట్లు :- ఆంగ్లో ఇండియన్ డ్రగ్ అండ్ కెమికల్ కంపెనీ, నెం 153 జామానుసీడు, బొంబాయి. నుదరాను ఏజంట్ :- మేనాళా పురుషోత్తమ్ మూర్తి, నెం 29, వైనాబాద్ రోడ్, హాలంక్షివరము, చెన్నై.

సి మెం టు.

గిలింగువాము “చేతి” మార్కు పోర్టండు

సి మెం టు.

సరకు విరామము లేంకుడ వచ్చు చుండును.

క్రొత్తగావచ్చిన లాటులోనుండి కొద్దిగానైనను హెచ్చుగా నైనను గూడ ఎంత సరకు కావలసిన నంతయు వెంటనే ఇయ్య బడును.

వెలలును వివరములును తెలియగోరువా రిట్లుల వ్రాయవలెను.

బెస్టు అండు కో., లిమిటెడు.

పోస్టువాక్సు 63 మదరాసు.

BEST & Co., Ltd, MADRAS.

మెకానికల్ ఇంజనీయరు కావలెను

కళాశాలయందు మెకానికల్ ఇంజనీయరింగు నేర్పుటకును, వర్కు-షాఫ్ వసులను జూచుటకును ఒక మెకానికల్ ఇంజనీయరు కావలెను. తమ యొక్క యోగ్యతలను తెలియపర్చుచు ప్రీక్షాని పాలుకు దరఖాస్తులు పంపవలెను.

ఆంధ్రజాతీయకళాశాల, మచిలీపట్నం.

FOR XMAS AND NEW YEAR

FRUITS—Apples, Coorg oranges, Spanish and Black grapes, Peaches, Pomegranates etc. of Superior quality
VEGETABLES—Fresh English Vegetables.
FLOWERS—Cut Flowers, Bouquets.

Garlands for Presentation.
Also English Vegetable and Flower Seeds
Fruits, Plants Etc.

Price List And Catalogue With Illustrations on Application.

N. RUDRAPPA & SON,
LAL BAGH ROAD, BANGALORE.

THE HOTEL CLARENCE.

GOLD MEDALISTS.

BAKERS, manufacturing Confectioners, and well-known Caterers.

Book your orders for Xmas & New year Cakes early;

Our Decorations and Ornaments special this Year

Xmas toys and Fancy Boxes for presentation are for sale.

Estimates for Dinners, Evening Parties, and Children's Treats free on application.

DIRECT IMPORTERS.

ఆనేక వి.పి. కంపెనీలవారు హెచ్చుధరలకు ప్రకటిం చియున్న యాదిగున వికరించిన శీబుగడియారములు మిక్కిలి తక్కువ ధరలకు విక్రయింపబడును. రు. ఆ.

1 సిప్టం రాస్కాపు 1-14-0
2 బెనులీవరు 2-4-0
4 డిటో గన్ టైప్ 2-8-0
8 రైల్వే కెసులేటు 2-10-0
5 మనికట్టు సిగ్నగడియారం జోలెతో గళా 4-8-0
6 డిటో కెండి 6-0-0

చిరువాడు:—గోతా, అంగ్లో రిజర్వేషనరీ కోట్స్, ఉత్తములు: రో, అదియప్ప నాయకవిధి, మద్రాసు.

మన శత్రువులు.

ఇంబు హోగంట్ట, కిక్కెట్, కల్లు, పొరాయన, కాఫీ, టీ, నల్లమింక, మొదలగు అన్ని దుర్భావములకు గూర్చి వ్రాయవలెను. వాలరంబ్ బోధించుటకు పీఠములకు 83 పాఠశాలగా విధిపంపబడినది 0-5-0
గౌతముబుక్కు 0-4-0

అకాశ విమానములు.

వీనిని గురించి యిదివర కెవరను తెలుసులో వ్రాసి యుండలేదు. ఈ గ్రంథమందు విమానముల విద్యాభ్యాసము అని అకాశమున సంవర్తించువిధము, వీనిలోని భేదములు చక్కగా వివరింపబడినవి. విమానములపట్లను చాలకలపు. వెల 0-8-0

చాలపర్తి రామమూర్తిగారు.

టీచరు-మిషనరీ కాలేజి, నుంబూరు.

శ్రీవాల్మీకి రామాయణము

ఆంధ్రవచనము

ఈ పుస్తకమునందు మొత్తము 115 పటములున్నవి.
ఇందు ఆంధ్రముందరమైన పటములు చేయబడినవి.
గొన్ని ప్రాంతాల మీదలి ముందుకుగల శీఘ్రములోనే వ్రాసి
తెచ్చింపుకొనవలయును.
కావ్యమునందు కాండములు గొంపానుల కావ్యములు
కావ్యములందు గొట్టపేట ౧ సంపుటం రంగపటములు 3-౮-౦
కావ్యము, కీర్తిమంధా, ముందరకాండములు గొంపానుల
కావ్యములు కావ్యములందు ౧ సంపుటం రంగపటములు ౮-౮-౦
మొత్తము కాండము మూడు భాగములు 3౪ పటములు 3-౮-౦
తైత్తిరీయశాస్త్రము, గంపానుల కావ్యములైన మంచి
అచ్చు శీఘ్రము కావ్యములందు బాల, ఆమోధ్యా
కాండములు చేరి ౧ సంపుటము ౫-౦-౦
కావ్యము, కీర్తిమంధా, ముందరకాండము చేరి ౧ సంపుట ౫-౮-౦
కావ్యము, ముందరకాండము మూడుభాగాలు చేరి ౧ సంపుట ౮-౮-౦
శ్రీరామకాలినర్మయము ౦-౮-౦
ప్రతిభా) ఆర్. వేంకటేశ్వర్ అండుకో,
అనంద ముద్రాలయాధికారులు మదరాసు.

గ్యాల్లీస్ మోటారు పాఠశాల

మోటారుబండ్లు నడుపుటకును, వాటిని బాగుచేయు
టకును తగినవిధమున నడుపుటకును మోటారుబండ్లు ఎట్లు నడు
చునో యేయేభాగములు యేయేపనులుచేయునో అవి చెడి
పోయినపుడు స్వల్పముగాచేయు రిపేరులను యాచుకముల
వల్ల అభ్యాసపూర్వకముగా ఈపాఠశాలలో, యూరోపియన్
రీతివల్ల నేర్పించబడును. ఇది రెండు మాసములలో నేర్పించి
తర్వాత మెంటువారివద్దనుంచి లైసెన్సు యిచ్చించి పంపబడును,
మొదటలకు ఫీసు 40 రూపాయలు కట్టవలయును.
క్లాసు జనవరి నెల మొదటివారమున ప్రారంభింపబడును.
రాదలచినవిద్యార్థులు దీనిపంబరు నెల 31వేది లోపల 10రూపా
యలు అడ్వాన్సుగా పంపుకొని తన కొకస్థానమును నిలుపుకొన
వలయును. పాఠశాలవిద్యార్థులు కొరినవో నివసించుటకు తా
పోతగలరు. ఈ క్రింద నుదహరించువారికి వ్రాసికొనుడు.
(41) గ్యాల్లీ అండ్ కో, బ్రాడ్వే, మదరాసు.
Galley & Co., 149 Broadway, Madras.

మదరాసు మోటారు ఇంజనీర్లు

24 జనవరి పీటర్సురోడ్డు

మాంటురోడ్డు పోస్టు, మదరాసు

మోటారుబండ్లు తయారైయున్నవి, నడుపువిధానము
య, బోధనాభ్యాసముల గలపబడును. ప్రత్యేక గమనిక:—
బాగునూచిద్యార్థులకు ఉచితముగవసతి యు, భోజనాదికములు
ను ఏర్పాటుచేయబడును. ప్రతివెలతుధమున క్లాసుప్రారంభ
పడును, తయారైన వైశాకరికి శిక్షాపూర్వమునకు. స్వల్ప
పంపుయే దీనికొనబడును. మేనేజరుగారికి వ్రాసికొనవలెను.

శ్రేష్ఠమయిన డోమవత్తులు

సంబరణత్తులు	ధరశేన	1-కి రూ 8, 6, 5, 3, 2
బిచ్చాడి	"	4, 3, 2-8
పుసుగు	"	2, 1-8, 1
కస్తూరి	"	8, 2, 1-8
కన్నడ	"	1, అ. 12, 8

నిలియం అండు కో,
చామరాజుపేట, బెంగళూరు సిటీ

వీరపూజ

ఇందు పురాతన భారతీయవీరుల ప్రతాపచరితములు
చక్కని శైలిలో వర్ణింపబడినవి. వారి చిత్రపటములు గూడ
గలవు. ఇట్టి గ్రంథ మిదివఱ క్కాంధ్రమున మఱియొకటి లేదు.
కల రేడరు టైండు 0-12-0 కాల్కో టైండు 1-0-0
శ్రీ కృష్ణ దేవరాయుని చిత్రపట ముచితము.
వలయువారు:— శ్రీపాద సుబ్రహ్మణ్యశాస్త్రి,
7, తంబు శెట్టివీధి, మదరాసు.

ప్రతాప కస్తూరిమాత్రలు

యివి మంచి కస్తూరిచేర్చి చేయబడినవి. సువాసన
గలదు. అబ్జెక్టులు, వాయువు, జ్వరము, నన్నీ పాతము, దగ్గు,
జలుబు, మొదలగు వాటిని వారింపి మంచి బలము నిచ్చును.
200 మా. సీసా 1-కి రూ 0-4-0 (డబ్బె రూ 2-8-0.)
ఆయుర్వేదసమాజ్, పొందూరు, గుంటూరుజిల్లా.

ప్రపంచచరిత్ర

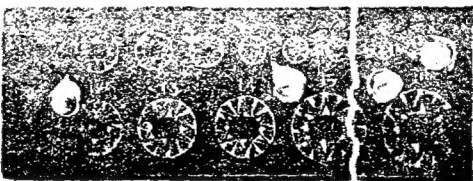
మూడవ సంచిక వెలువడినది.

(గ్రంథకర్త:—గా. హరినర్సయ్య త్తమరావు, ఎం. ఏ.
తైలినులభము. కథలు చదివినట్లు చదువుకొన
వచ్చును. బహుప్రాచీనకాలమునుండి లోకములోని
అన్ని దేశములలో జరిగిన సంగతు లిందు వ్రాయ
బడును. చందాపద్ధతి ఆరుసంచికలకు రూ. 2-0-0
అంచెకూలి లేదు. ప్రవేశరుసుము లేదు.
సిద్ధమయిన సంచికలు పి. పి. గా పంపుదుము.
వలయువారు:— ప్రపంచచరిత్రకార్యాలయము,
(27) 145, కాటపిడి, మదరాసు అని వ్రాయుడు.

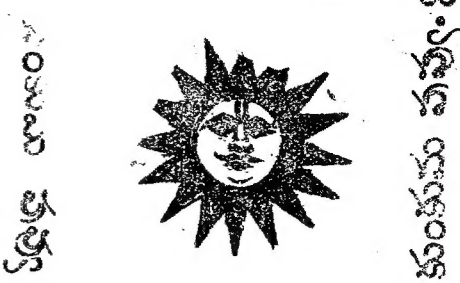
ఉమ్మడి - రామయ్య శెట్టి, గురుసామి శెట్టి కంపెనీ,

వరాపు వర్తకులు, మదరాసు ఈస్టు
కంపి నిలాసము:—“ఉమ్మడియాక్”

ఇందుక్రింద కనువరచినట్టిన్ని ఇతరమైనట్టిన్ని
బర్మానైజలకు తగుమైనట్లు ఇమిలేవకా తెంపు
లున్ను వైక్రాంతములు వగైరా కమలములున్ను
బేడకాసులు అణకాసులున్ను బంగారపు నగలు
న్ను మైరాళ్లుగల నగలున్ను, పట్టు రుమాళ్లును
కావలసినవారు మా కాటలాగులను తెప్పించుకొని
ధరలను తెలుసుకొని మాకు ఆర్డర్లు పంపుదురని
ప్రార్థించుచున్నాము. (183)

కుంకుమపువ్వు

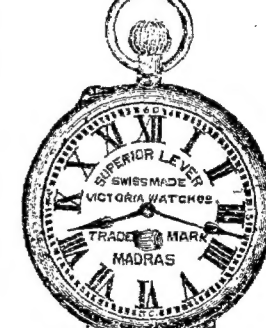

స్వచ్ఛమును నిర్మలము నగు కుంకుమపువ్వు
మావద్ద దొరకును. కొనువారు మార్కము
వచ్చును గమనింపుడు. కరస్పాండ్లెన్ను మొదలగునవి
ఇంగ్లీషున వ్రాయవలయును:—
ఎస్. నారాయణ అండు కంపెనీ,
(53) 21, హమ్మంపేడి, బొంబాయి.

సర్వరోగ కుతారము.
ఈ క్రింద కనబడిన మందును కాటడేద భేదములు
లేక ఆబాలవృద్ధులగు శ్రీపురుష లిరువురును నేదించిన
ఎప్పుడును నిరోధముగ నుండగలరు.
మదనమంజరి మాత్రము.
40 గల డబ్బిక్రయము రూ 1-0-0
రాజవైద్యనారాయణజీ కేశవజీ
(188) 20 చీనాబజార్ లోడు మద్రాసు.

సుపీరియరు లీవరు గడియారము

దీనికి 7 సంవత్సరములు ఉత్తరవాది ప్రతం యివ్వబడును.

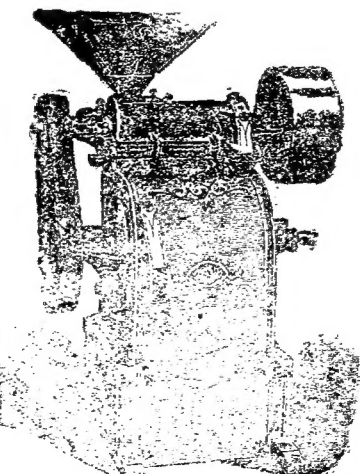

ఈగడియారము చాలాకాలము
నడిచేటందుకు సీమలో మాకొ
మెకిగాను గెట్టికరమైన సా
మానులలో చేయబడినది. దీని
లో మాకంపెనీపేరున్న సీపా
యి మార్కు నేదీయబడును.
ఈ సుపీరియరు లీవరు గడియా
రము మావద్ద తప్ప యితర కం
పెనీలో దొరకదు. ఇది సరియైన
నకాలముమాపునదియు నిండా
నుండరముగను లోతట్టు అద్దపు మూతగడియారు. మాకంపెనీ
పేరు ఎచ్చటను ప్రబలము కావుట కొరకే ఈ గడియారములో
మాకంపెనీ పేరునేనీ తక్కువధరకు అమ్మియన్నాము. మును
పటి నెల రూ. 8-0-0. ఇప్పుటి నెల గొలుసుతోచేసి 8-0-0.
విక్టోరియా వాచ్ కంపెనీ, సౌకాతపేట, మదరాసు.

ఇశాం! ఇండియామహిమ ఇశాం!
ఈ పుస్తకమునందు ఇండియాదేశముయొక్క విశోద
విశేషములను అనేకకాత్రములలోనుండి గ్రహించి లోక
జేనుమును గోరి ప్రకటించి యున్నాము. ఇండియాదేశ
ములో జన్మించిన ప్రతిమనుష్యుడును అవశ్యముగా జనున
వలయును. ఈ పుస్తకమునకు వెలలేదు. తపోలాభివృద్ధి.
వైద్యశాస్త్రి మునీశంకర్ గోవింద్రి,
తంకనిగ్రహ టౌవరాలయము, 157 బ్రాడ్వే,
96 మాంటురోడ్డు, మదరాసు.

“గార్న్” న వడ్డుదంచి బియ్యము చేయు మెషీను.

ఇంగ్లాండులో తయారుచేయబడినది.
సులభముగా తెలిసికొనవచ్చును.
మట్టిగా చేయబడినది.
సులభ ఖర్చుతో పనిచేయవచ్చును.

క్రొత్తమాదిరి.
దక్షిణహిందూదేశమున, మధ్య
పరగణాలలో అనేకవందలు
పనిచేయుచున్నవి.
విడివిడిభాగములు ఎల్లప్పుడు దొరుకును.
కావలసిన యితరవిషయములను, ధరలను,
యీక్రిందివారికి వ్రాసి తెలిసికొనుడు.

ఓక్స్ అండు కంపెనీ, ఇంజనీయరులు, 9, బ్రాడ్వే, మదరాసు.